

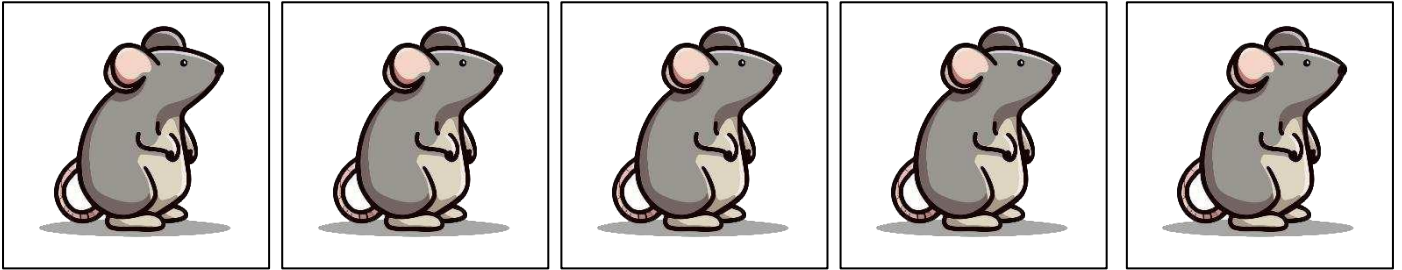
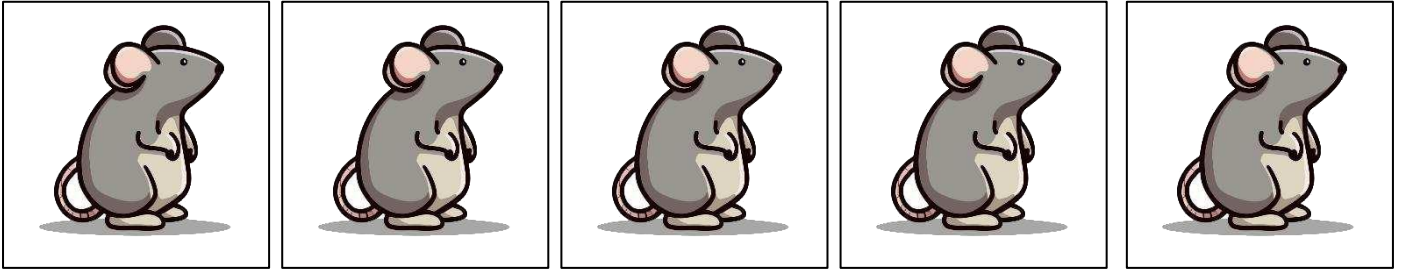
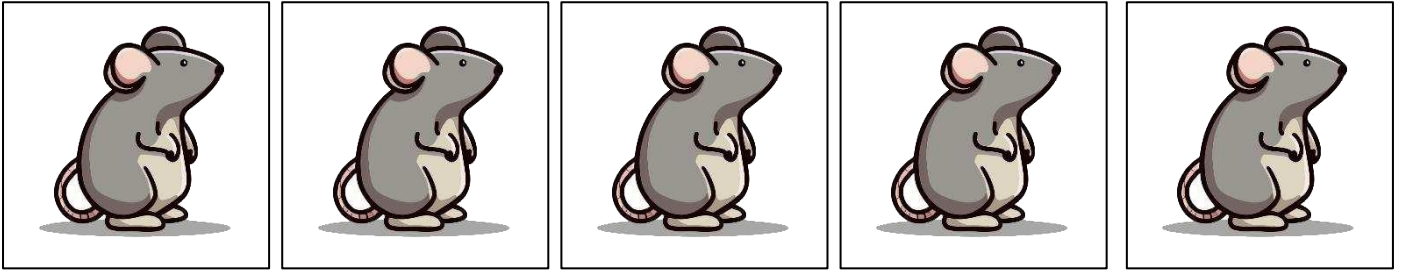
Přílohy k diplomové práci

Rozvíjení sociální a personální kompetence pomocí kanonických literárních děl na gymnáziu

Bc. Michaela Čečková

1 Lekce trestu a milosti – O myších a lidech

- a) Kartičky na losování – myši a farmáři
- b) Úryvek

Poslední část příběhu, kterou ukázka předkládá, popisuje příběh utrpení a lidského nepochopení tam, kde měla převládnout empatie, tolerance a selský rozum. Novela O myších a lidech vypráví příběh George a Lennieho, kteří ve 30. letech minulého století chodí od ranče k ranči a snaží se vydělat si na své hospodářství. George se o Lennieho stará, Lennie je hromotluk a není schopen odhadnout svou obrovskou sílu. Miluje hebké věci, kterým často svou nekontrolovanou silou a snahou je hladit ublíží (dnes bychom mohli diagnostikovat jako formu autismu). George s Lenniem se dostanou na farmu, kde se seznámí s lidmi, kteří také touží po svém hospodářství, a rádi by s nimi spojili své síly. Na farmě se ale zdrží příliš dlouho, manželka syna majitele ranče jednoho dne Lennieho vyprovokuje a nechá ho, aby ji hladil po vlasech. Začne jí to být nepříjemné, křičí a Lennie, ve snaze ji uklidnit a zacpat pusou, jí zlomí vaz. Lidé z farmy se chystají Lennieho lynčovat a bezpochyby i zabít, ale ten se běží schovat na místo, kam chodí jen se svým Georgem...

„Haló! Georgi – Georgi – Georgi!“

Z houští vyšel tiše George a králík odpelášil zpátky do Lennieho mozku.

„Co tu sakra vřískáš?“ promluvil George mírně.

Lennie si klekl. „Vid' že mi, Georgi, neodejdeš. Já to vím, že ne.“

George toporně popošel a přisedl k němu. „Ne.“

„Já to věděl!“ vykřikl Lennie. „Takovej ty nejsi.“

George mlčel.

„Georgi!“

„Co je?“

„Já zas něco proved.“

„Ale co na tom.“ A George se zas odmlčel.

Na slunci byly už jenom nejvyšší hřebeny. Stín v údolí byl modrý a pokojný. Z dálky se ozvaly hlasy mužů, kteří na sebe volali. George otočil hlavu a poslouchal volání.

„Georgi,“ promluvil Lennie.

„Co je?“

„Pustíš se do mě?“

„Pustit se do tebe?“

„No přece jako vždycky. Víš přece: Nemít na krku tebe, shrábnu svejch padesát dolarů... Jsi ty ale, Lennie, chlap zatracenej! Kdyby se stalo nevimco, to si nepamatuješ, ale moje slovo si pamatuješ každý... Tak ty tedy nespustíš?“

George se sebral.

„Kdybych já byl sám,“ začal toporně, „to by se mi jinak žilo.“

Mluvil monotónně, nikde žádný důraz. „Našel bych si práci a neměl bych žádný mrzutosti.“

A přestal.

„Tak dál!“ pobízel ho Lennie. „Vždycky na konci měsíce...“

„Vždycky na konci měsíce bych shráb svejch padesát dolarů a šel bych do... bordelu...“ a zase přestal.

Lennie se na něho podíval, jako kdyby se nemohl dočkat: „Tak dál, Georgi! To už se se mnou víc vadit nebudeš?“

„Ne.“

„Tak to já můžu jít. Jestli o mě nestojíš, já se hned seberu a půjdu tady do těch hor a najdu si tam nějakou jeskyni.“

George se znovu sebral. „Ale kde! Jen tu hezky zůstaň se mnou.“

„Povídej mi zas jako jindy,“ loudil chytrácky Lennie.

„A co ti mám povídat?“

„O těch druhejch a o nás.“

George začal: „Takovej člověk, co chodí jako my po rančích, nemá žádnou rodinu. Nastřádá si pár šestáků a zas je rozfofruje. Je na tom světě jako kůl v plotě...“

„Ale s náma je to jiný!“ vykřikl blaženě Lennie. „Povídej teď o nás.“

George chvíli mlčel. „Ale s náma je to jiný,“ začal potom. „Protože...“

„Protože já mám tebe a...“

„A já zas tebe. My přece máme jeden druhýho, a tak se jeden stará o druhýho,“ rozjásal se Lennie.

Volným prostranstvím zavál lehký večerní vánek, listí zašelestilo a po zelené tůňce vypluly proti proudu vlnky. A znovu se ozvalo volání mužských hlasů, tentokrát mnohem blíž než předtím.

George smekl klobouk.

„Sundej si, Lennie, klobouk,“ vyzval ho vratkým hlasem. „Ten vzduch dělá dobře.“

Lennie sňal poslušně klobouk a položil ho před sebe na zem. Stín v údolí zmodral ještě víc, rychle přicházel večer. Po větru se k nim z houští donesly praskavé zvuky.

„Povídej, jaké to bude,“ žadonil Lennie.

George už chvíli poslouchal ony vzdálené zvuky. Na chvíli nabral schopnost jednat. „Koukej se, Lennie, přes řeku, a já ti budu povídat, ty to budeš mít skoro před očima.“

Lennie otočil hlavu a zahleděl se přes tůňku a na zšeřující se svahy Gabilských hor.

„Budeme mít malé hospodářstvíčko,“ začal George. Sáhł do zadní kapsy kalhot a vytáhl Carlsonovu lugerovku; odklapl pojistku a ruka i pistole ležely na zemi za Lennieho zády. Díval se na jeho zátylek, na místo, kde se páteř spojovala s lebkou.

Od řeky ve směru proti proudu zavolal nějaký muž a jiný muž na to odpověděl.

„Tak dál!“ pobízel Lennie.

George zvedl pistoli a jeho ruka se chvěla; spustil zas ruku na zem.

„Tak dál!“ vyzýval Lennie. „Jak to bude. Budem mít malý hospodářstvíčko.“

„Budem mít krávu,“ vyprávěl George. „A možná prase a slepice... a dole u vody budem mít... políčko s vojtěškou...“

„Pro králíky,“ zavýskl Lennie.

„Pro králíky,“ opakoval George.

„A ty králíky budu opatrovat já.“

„A ty králíky budeš opatrovat ty.“

Lennie se slastně zahihňal. „A budem mít všecko, co hrdlo ráčí.“

„To se ví.“

Lennie otočil hlavu.

„Tohle, Lennie, nedělej. Koukej se hezky přes řeku, jako bys to hospodářstvíčko měl skoro před očima.“

Lennie poslechl. George pohlédl dolů na pistoli. Tu se v křoví ozvalo praskání pod čímsi kroky. George se obrátil a zahleděl se tím směrem.

„Tak dál, Georgi. Kdy se do toho pustíme?“

„Už brzo se do toho pustíme.“

„Já a ty.“

„Ty... a já. Všecky budou na tebe hodný. Nebudou už žádný maléry. Žádnej žádnýmu nic zlého neudělá, ani mu nic neukradne.“

„Já myslel, že se na mě, Georgi, zlobíš!“

„Ale kdepak. Kdepak, Lennie. Nezlobím, Já se na tebe nezlobil nikdy, a teď taky ne. Věř mi to, Lennie.“

Hlasy se už přiblížily. George zvedl pistoli a poslouchal.

„Pusťme se do toho už teď," prosil Lennie. „Kupme si to hospodářstvíčko hned.“

„I to víš, že hned. Musím. Musíme.“

A George zdvihl pistoli a sevřel ji pevněji, aby se nechvěla, a ústí hlavně přiblížil až k zátylku. Ruka se mu prudce třásla, ale obličej mu strnul a ruka nabyla pevnosti. Stiskl spoušť.

Do kopců zarachotil třesk výstřelu a přirachotil zase dolů. Lennie sebou škubl a pak se pomalu složil dopředu na písek, a už ležel a ani se nezachvěl.¹

¹ STEINBECK, John, 2004. *O myších a lidech*. Frýdek-Místek: Alpress s.r.o. ISBN 978-80-7218-497-2, s. 104–108.

2 Lekce o sexuálním obtěžování – Tramvaj do stanice touha

- a) Úryvek
- b) Plánek bytu
- c) Postavičky

STANLEY: To jsou všechno bohapustý fantazie!

BLANCHE: Ne!

STANLEY: A lži, vytahování a habad'úry!

BLANCHE: Ne!

STANLEY: Podívejte se na sebe, jak vypadáte v tom svém utahaným maškarním kostýmu, kerej jste si vypůjčila za padesát centů vod nákýho hadráře! A s tou svou srandovní členkou na hlavě! Na jakou královnu si to hrajete?

BLANCHE: Ach - Bože...

STANLEY: Já vás prokouk hned první den! Přijedete si sem, začnete kolem sebe sypat pudr a rozprašovat voňavku, zakrejte žárovku papírovým lampiónkem a než bys řek švec, máme tady Egypt a vy jste královna ze Sáby, kerá jenom sedí na trůnu a nalejvá se mým alkoholem! Dovolte, abych se zasmál! Ha-ha! Slyšíte? Ha- ha! *(Jde do ložnice)*

BLANCHE: Nechoďte sem!

Kolem Blanche se objevují přízračné stíny, které se hrozivě a bizarně rýsují na stěnách. Blanche vyděšené zalapá po dechu, přejde k telefonu a zalomcuje vidlicí. Stanley odejde do koupelny a zavře za sebou dveře.

Slečno! Slečno! Prosím vás, dejte mi meziměstskou... spojte mě, prosím vás, s panem Shepem Huntleighem z Dallasu. Adresa není zapotřebí, tam ho každý zná. Zeptejte se kohokoliv, kdo... okamžik... ne, já ji teď nemůžu honem najít... Abyste rozuměla, já... Ne! Ne! Okamžik!... Počkejte, prosím! Někdo právě... Ne, nic! Počkejte u aparátu! *(Odloží sluchátko a jde unaveně do kuchyně)*

*Nocí se ozývají nelidské hlasy, které zní jako skřeky v džungli. Nestvůrné stíny na stěnách se proplétají jako plameny. Zadní stěnou, která je průhledná, je vidět chodník před domem. Nějaká prostitutka okradla opilce. Opilec běží po chodníku za ní, dohoni ji a začnou se prát. Zvuk policejní píšťalky je zarazí. Obě postavy zmizí. Za několik okamžiků se na rohu objeví Černoška, má v ruce flitrovou kabelku, kterou prostitutka ztratila, dychtivě ji prohrabává. Blanche se pomalu vrací k telefonu. Chraptivě šeptá: Slečno! Slečno! Nevolejte to meziměsto. Dejte mi radši telegrafní službu. Mám málo času – telegramy – telegrafní službu! *(V úzkostlivém očekávání)* To jsou telegramy? Ano. Já... bych chtěla... Pište si text: Jsem v strašně zoufalé situaci! Pomozte! Jsem v pasti! Jsem..." - Ach!*

Dveře koupelny se prudce rozlínou a Stanley v lesklém hedvábném pyžamu vyjde. Zavazuje si kolem pasu šňůru se štrápcem, a přitom se zazubí na Blanche. Blanche vyjekne a ustupuje pozpátku od telefonu. Stanley se na ni upřeně deset vteřin dívá. Pak se v telefonu ozve drnčivé cvakání, které nepřestává.

STANLEY: Nechala jste vyvěšenej telefon. *(Beze spěchu přejde k telefonu a položí sluchátko zpátky na místo. Pak se na Blanche znova zadívá; potom přejde a postaví se mezi Blanche a hlavní dveře; při tomto manévru se jeho ústa zkrví do úšklebku)* „Černé piano“, které až do této chvíle bylo stěží slyšet, začne řinčet hlasitěji.

Jeho tóny přehluší řev projíždějící lokomotivy. Blanche se přikrčí a zacpe si pěstmi uši, dokud lokomotiva nepřejede.

BLANCHE (*se narovnává*): Nechtě mě – nechtě mě projít!

STANLEY: Projít? Beze všeho. Jen jděte. (*Stojí ve dveřích a ucouvne o krok zpět*)

BLANCHE: Jděte – jděte si stoupnout támhle! (*Ukáže na místo kousek dál*)

STANLEY (*se šklebí*): Teď už snad projdete. Místa je tady fůra.

BLANCHE: Dokud tam budete, tak nepůjdu! Ale nějak se ven dostat musím!

STANLEY: Bojíte se, že vám něco udělám? Ha-ha!

Černé piano" hraje zase tiše. Blanche se zmateně otočí a udělá neurčité gesto. Znova se ozvou ony nelidské hlasy džungle. Stanley postoupí o krok k Blanche a mezi zuby se mu objeví špička jazyka.

(Stanley tiše) Když vo tom tak přemejšlím – možná že by to nemuselo bejt tak špatný - něco vám udělat...

Blanche couvá dveřmi do ložnice.

BLANCHE: Zůstaňte stát! Jestli uděláte ještě krok, tak...

STANLEY: Tak co?

BLANCHE: Tak se stane něco hrozného! Doopravdy!

STANLEY: Copak to na mě zase hrajete?

Oba už jsou v ložnici.

BLANCHE: Já vás varuju! Zůstaňte stát, já jsem schopna všeho!

Stanley udělá další krok. Blanche rozbije o stůl láhev a svírajíc v ruce uražené hrdlo, hledí mu do tváře.

STANLEY: Proč jste to udělala?

BLANCHE: Abych vám ty střepy mohla vrazit do obličeje!

STANLEY: To je vám podobný!

BLANCHE: A můžete být ujištěn, že to udělám, jestli...

STANLEY: Jo ták? Ty to chceš ve volným stylu? No dobrá, tak si to rozdáme ve volným stylu! (*Skočí k ní, převrhne stůl*) Blanche vykřikne a chce ho udeřit rozbitou lahví, ale Stanley ji chytí v zápěstí. Pustíš tu flašku! Pustíš ji? Tohle dostaveníčko spolu máme ujednaný vod začátku! Blanche zaúpí. Láhev upadne. Blanche

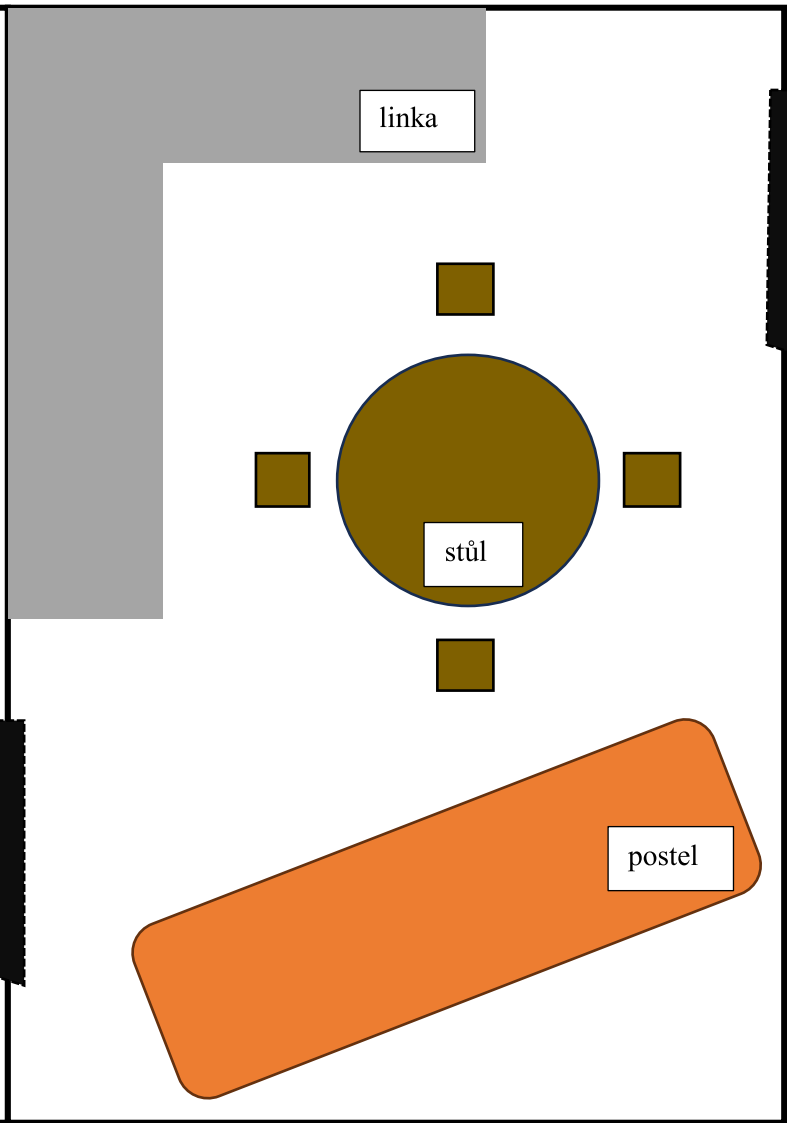
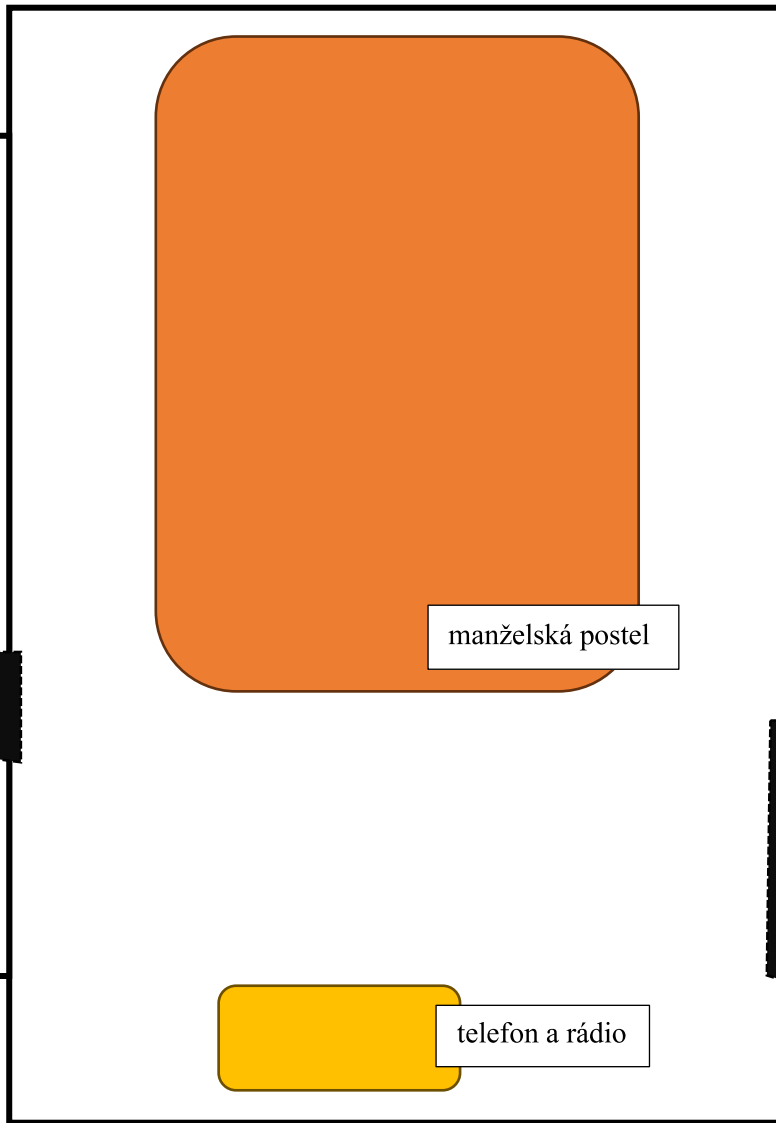
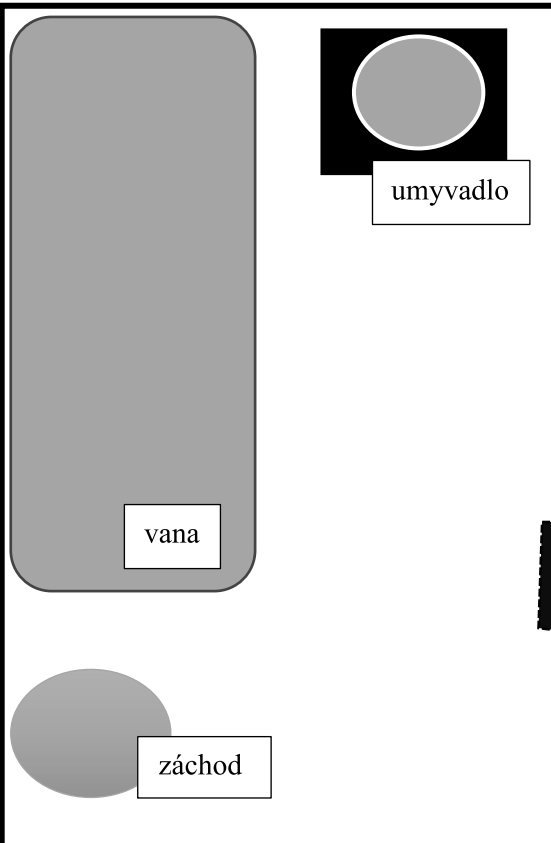
klesne na kolena. Stanley ji bezvládnou odnáší na postel. Z lokálu „ U Čtyř ďáblů " se ozvou hlasité tóny „ hot" džezu.²

² TENNESSEE, William, 2020. *Tramvaj do stanice Touha*. Praha: ARTUR. ISBN 978-80-7483-138-6, s. 110–115.

LOŽNICE

KUCHYŇ

KOUPELNA

3 Lekce ctností a neřestí – antické drama

- a) zadání dramatu – archy
- b) prezentace

MÉDEIA (Euripides)

„Iason.: O dítky drahé!

Medeia.: Však matce jenom.

Iason.: A je přec zabila's?

Medeia.: Tebe trýzniti chtíc.“

ctnost / neřest: hněv, pomsta

povinná věta: „Chci, abys trpěl/a se mnou.“

povinná rekvizita: něco na způsob voodoo panenky nebo vražedné zbraně

nástin dramatu (netřeba se jím řídit): Médeia vypráví příběh o ženě, která se mstí ze žárlivosti. Jako dcera krále se rozhodla pomoci Iasonovi se získáním Zlatého rouna. Zamiluje se do něj, stane se jeho milenkou a narodí se jim dva synové. Iason ale miluje jinou ženu. Chystá s ním svatbu, a tak ji žárlivá Médeia nechá zabít. Jako pomstu za neopětovanou lásku zabije i své syny, které má s Iasonem.

PROMÉTHEUS V ŘETĚZECH (Aischylos)

„Přece však nemohu odsuzovat lidský rod.

I zabíjet je nutno, mají-li být dobří šťastní.“²

ctnost / neřest: pevná vůle, statečnost, sebeobětování se

povinná věta: „Pokud mám trpět za všechny, vydržím to!“

povinná rekvizita: prsten

nástin dramatu (netřeba se jím řídit): Prométheus – titán – svým hrdinstvím a vzpourou dopřál lidem oheň. Potom, co Zeus ze zlosti odebral lidem oheň, ho Prométheus získal zpět, a to z věčně hořícího ohně na Olympu. Zeus Prométhea odhalil a potrestal přikováním ke skále. Každý den k Prométheovi přilétal orel a rozkloval mu játra. Prométhea po dlouhé době zachránil Herkules, orla zabil, a tím ho zbavil trestu. Od té doby musí na připomínku skály Prométheus nosit prsten.

¹ <https://web2.mlp.cz/koweb/00/03/54/36/93/medeia.pdf> str. 68

² Prometheus v řetězech, Aischylos, <https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/69/32/76/prometheus.pdf> str. 93

ANTIGONA (Sofokles)

*„Nyní, Polyneiku, pohřbivši
tvé tělo, takovou mám odměnu.
Král Kreón prohlásil to za zločin
a drzý smělý čin, drahý bratře můj.“⁶*

ctnost / neřest: **morální spravedlnost**

povinná věta: „Chtěl/a jsem to udělat správně.“

povinná rekvizita: šátek, šála

nástin dramatu (netřeba se jím řídit): Antigona se rozhodne pohřbít tělo svého bratra podle správných náboženských pravidel. Rozhodne se tak i přesto, že to král Kreon – její strýc – zakázal. Kreon je donucen Antigonu potrestat a rozhodne, že se bude jednat o trest nejvyšší – trest smrti. Antigonu tedy nechá zadržet. Svého rozhodnutí po několika dnech lituje a chce Antigonu vysekat zpět, ta ale bohužel spáchala sebevraždu. Přišla tak o život nevinná dívka, která měla celý život před sebou, a přišla o něj jenom proto, že ctěla náboženské tradice.

AGAMEMNON (Aischylos)

*„Lest provést bylo zřejmě na ženě,
já, dávný sok, jsem budil podezření.
Ted' statky toho muže zaberu
a pokusím se vládnout občanům.“⁴*

ctnost / neřest: **chamtivost**

povinná věta: „A proč bych si to neměl/a vzít zrovna JÁ?“

povinná rekvizita: peněženka, mince

nástin dramatu (netřeba se jím řídit): Agamemnon je první částí třídílného cyklu o chamtivosti a zradě. Král Agamemnon se vrací z trojské války do svého království a je lstivě zabit manželkou a jejím milencem. Agamemnon během svého života učinil řadu špatností, je tedy paradoxem, že se stane obětí zrádné vraždy spáchané vlastní ženou. K vraždě dojde převážně kvůli chamtivosti a žádostivosti zmiňovaných postav.

³ <https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/68/70/48/antigone.pdf> str. 51

⁴ <https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/69/22/55/agamemnon.pdf> str. 87

FILOKTÉTES (Sofokles)

*„Až s tímto mužem přejdeš k městu trojskému,
pak prvním z vojska budeš zvolen pro chrabrost.“⁶*

ctnost / neřest: skromnost

povinná věta: „Nedělám to pro sebe, nic za to nechci.“

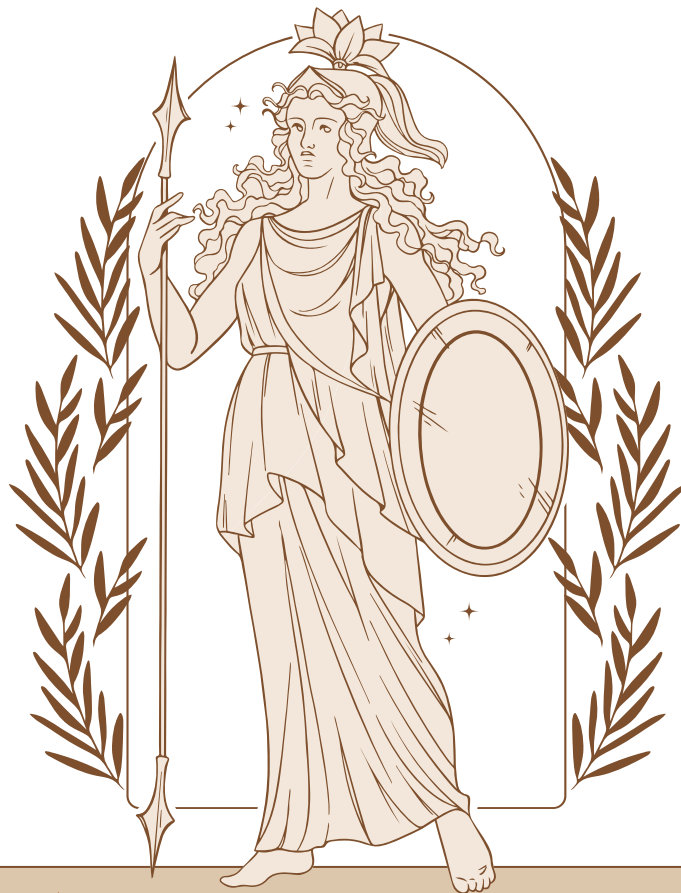
povinná rekvizita: kapuce (zakrývání se)

nástin dramatu (netřeba se jím řídit): Filoktétés je výjimečným a velmi schopným antickým hrdinou. Vyjímal se hlavně tím, že nestál o bohatství a slávu. Stačila mu pouze spravedlnost a dobře odvedený úkol. Žil na opuštěném ostrově, kam ho uvrhli Odysseovi muži po tom, co byl během boje raněn. Po deseti letech byl na ostrově objeven a přesvědčen, aby šel pomoci v trojské válce. Během boje byl úspěšný, mimo jiné zasáhl šípem Parida. Po ukončení války se pokorně vrátil do své vlasti.

ANTICKÉ DIVADLO

dějiny literatury

Bc. Michaela Čečková

Obsah hodiny

01

Co je to?

02

Proč je to?

03

Jak to bylo?

04

Zadání práce

05

Dramatizace

06

Reflexe

01

Co je to?

Základní faktografie o antickém divadle

Časová osa antického divadla

oslavy

boha Dionýsa

6. stol. př. KR.

tragédie

vychází z
oslavných písní a
básní

6. stol. př. KR.

Poetika

zásada tří jednot:
místa
času
prostoru

335 př. KR.

zákaz

divadla, kdy bylo
Řecko římskou
kolonií

692 n.l.

Funkce antického dramatu

01

Oslava boha Dionýsa

... tím antické drama vzniklo.

02

FUNKCE VZDĚLÁVACÍ

... jako prostředek k formování běžného občana, ať už morálně nebo eticky.

... promítání sebe sama do postav, a to rafinovaně a nevědomky.

... zapomenout na své starosti a PROŽÍVAT osudy jiných lidí, hrdinů.

... divák si sám projde vinou a trestem, aniž by byl sám ohrožen.

Amfiteátr v Athénách

Amfiteátr v Soluni

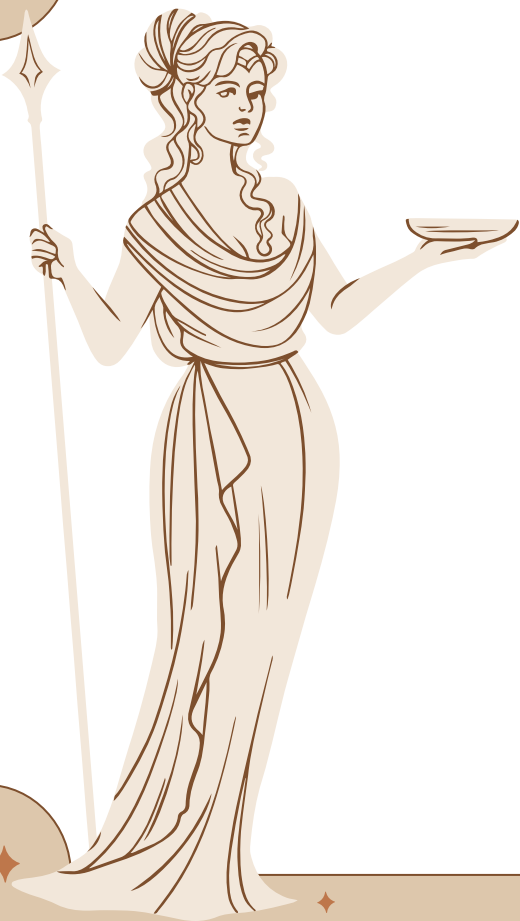
Herci a chór

- herec

- nejdříve poloprofesionální, později velmi vážená profese
- hráli s maskami, těžkým kostýmem a vysokými botami
- důraz na gesta a hlas, nikoliv mimiku + stání na místě
- podobné japonskému tradičnímu divadlu

- chór

- amatérští tanečníci a zpěváci
- dokreslovali a komentovali děj
- „vševědoucí hlas“ / svědomí / morální hlas

Části antického dramatu

+ parodos

vstup od chóru (sboru), který vystupoval v orchestřišti a dokresloval děj = pomáhal divákům se zorientovat

(pomůcka: něco jako vypravěč)

01

Prolog

představení postav, místa, nastínění děje

02

Epizody

3 až 6 výstupů, ve kterých se odehrává příběh

03

Exodus

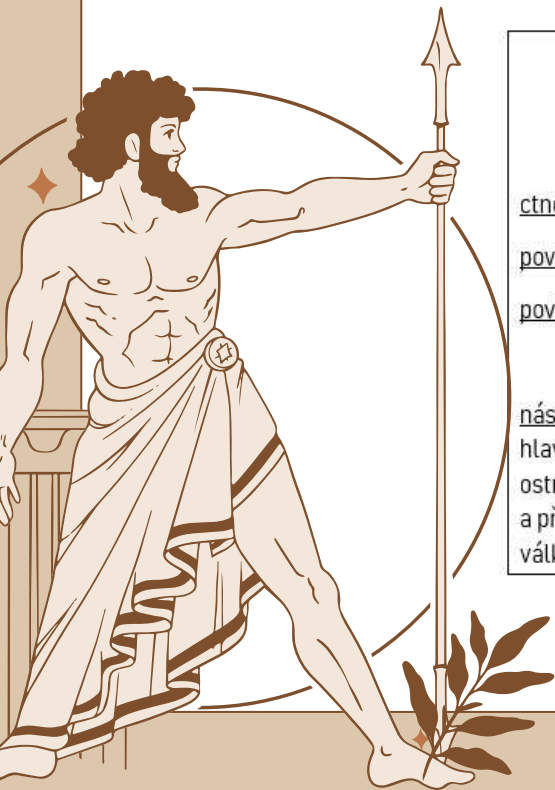
odchod herců i chóru

VLASTNÍ DRAMATIZACE

Zadání práce

FILOKTÉTES (Sofokles)

*„Až s tímto mužem přejdeš k městu trojskému,
pak prvním z vojska budeš zvolen pro chrabrost.“⁶*

ctnost / neřest: skromnost

povinná věta: „Nedělám to pro sebe, nic za to nechci.“

povinná rekvizita: kapuce (zakrývání se)

nástin dramatu (netřeba se jím řídit): Filoktétes je výjimečným a velmi schopným antickým hrdinou. Vyjímal se hlavně tím, že nestál o bohatství a slávu. Stačila mu pouze spravedlnost a dobře odvedený úkol. Žil na opuštěném ostrově, kam ho uvrhli Odysseovi muži po tom, co byl během boje raněn. Po deseti letech byl na ostrově objeven a přesvědčen, aby šel pomoci v trojské válce. Během boje byl úspěšný, mimo jiné zasáhl šípem Parida. Po ukončení války se pokorně vrátil do své vlasti.

ROZDĚLENÍ DO SKUPIN

Týmy

SKUPINA 1

SKUPINA 2

SKUPINA 3

SKUPINA 4

Časový plán

15 min příprava

připravit scénku, rekvizity, vyzkoušet

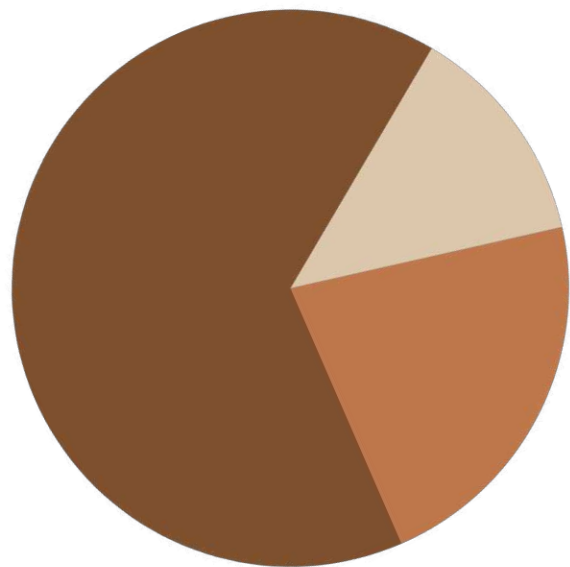
2 min scénka

sehrát scénku

5 min reflexe

hádání cnosti/neřesti + hodnocení

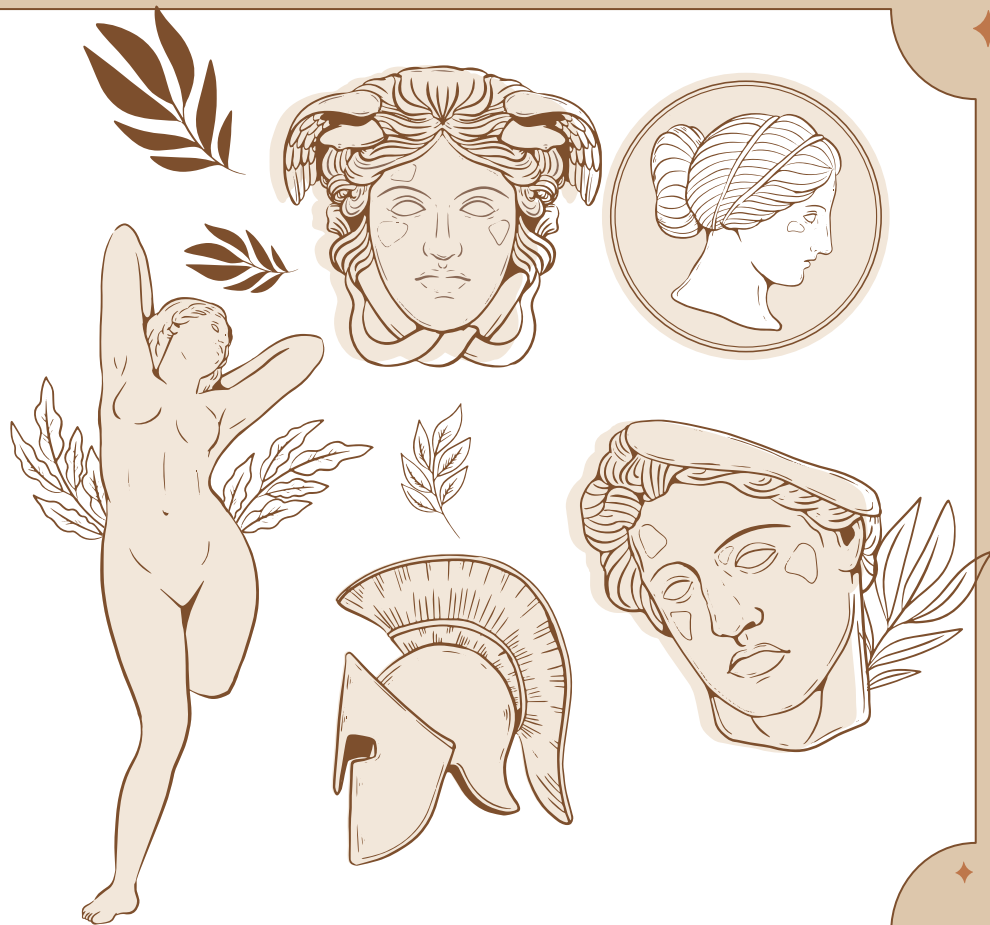

REFLEXE

- 1) uhodnout, o jakou ctnost/neřest se jedná
- 2) zapsat na tabuli název a autora dramatu

REFLEXE

- Co na Vaší práci oceňuji?
- Co bych Vám doporučil?

Zdroje

Sedláček Vojtěch – **Antické drama a jeho kulturní a sociální význam**

Kohoutová Aneta – **Řecké divadlo jako architektonická památka**

Hašek Václav – **Ustavení a proměny ideálu člověka v antickém dramatu**

vše dostupné online

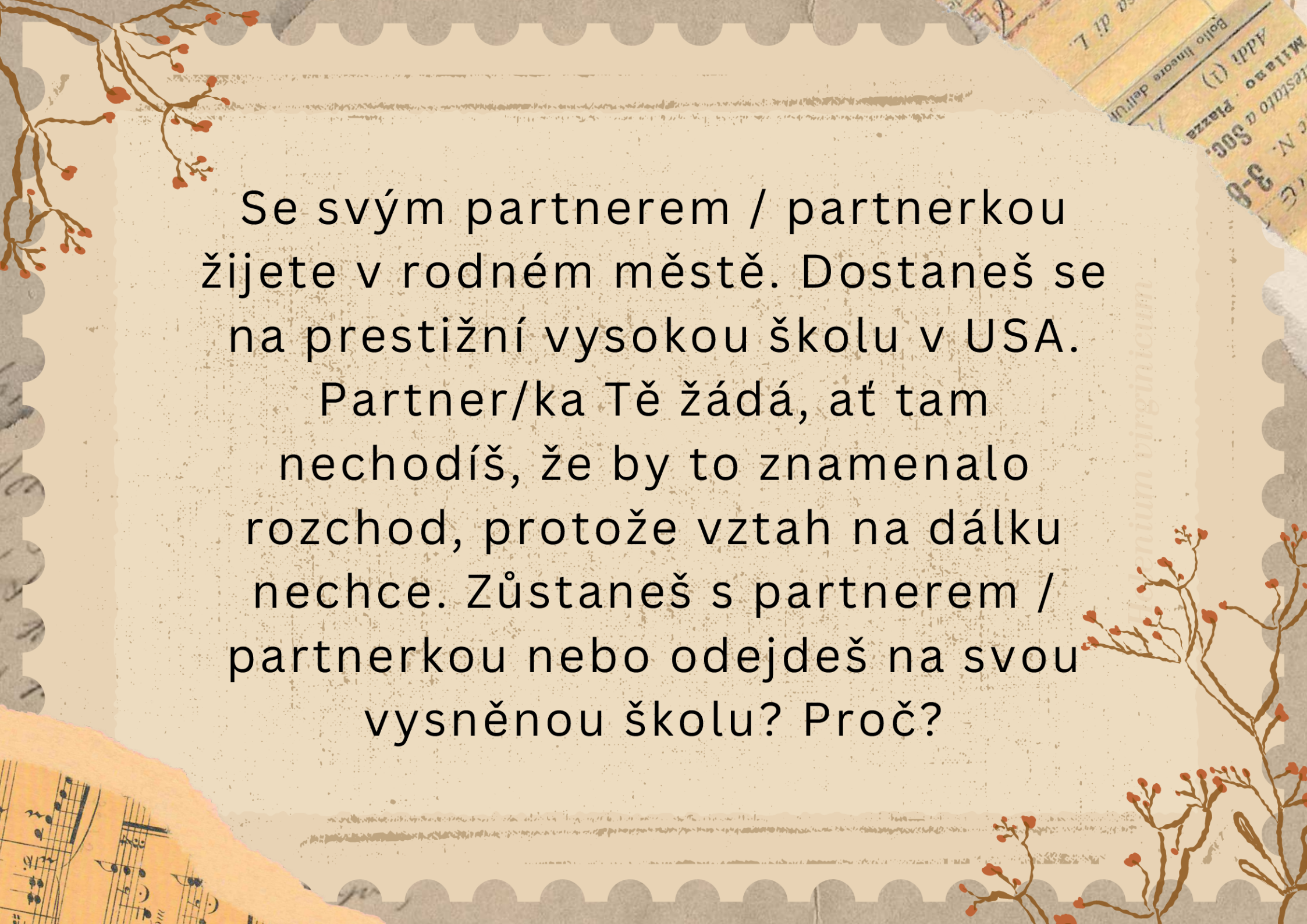

Děkuji!

CREDITS: This presentation template was created by [Slidesgo](#), and includes icons by [Flaticon](#), and infographics & images by [Freepik](#)

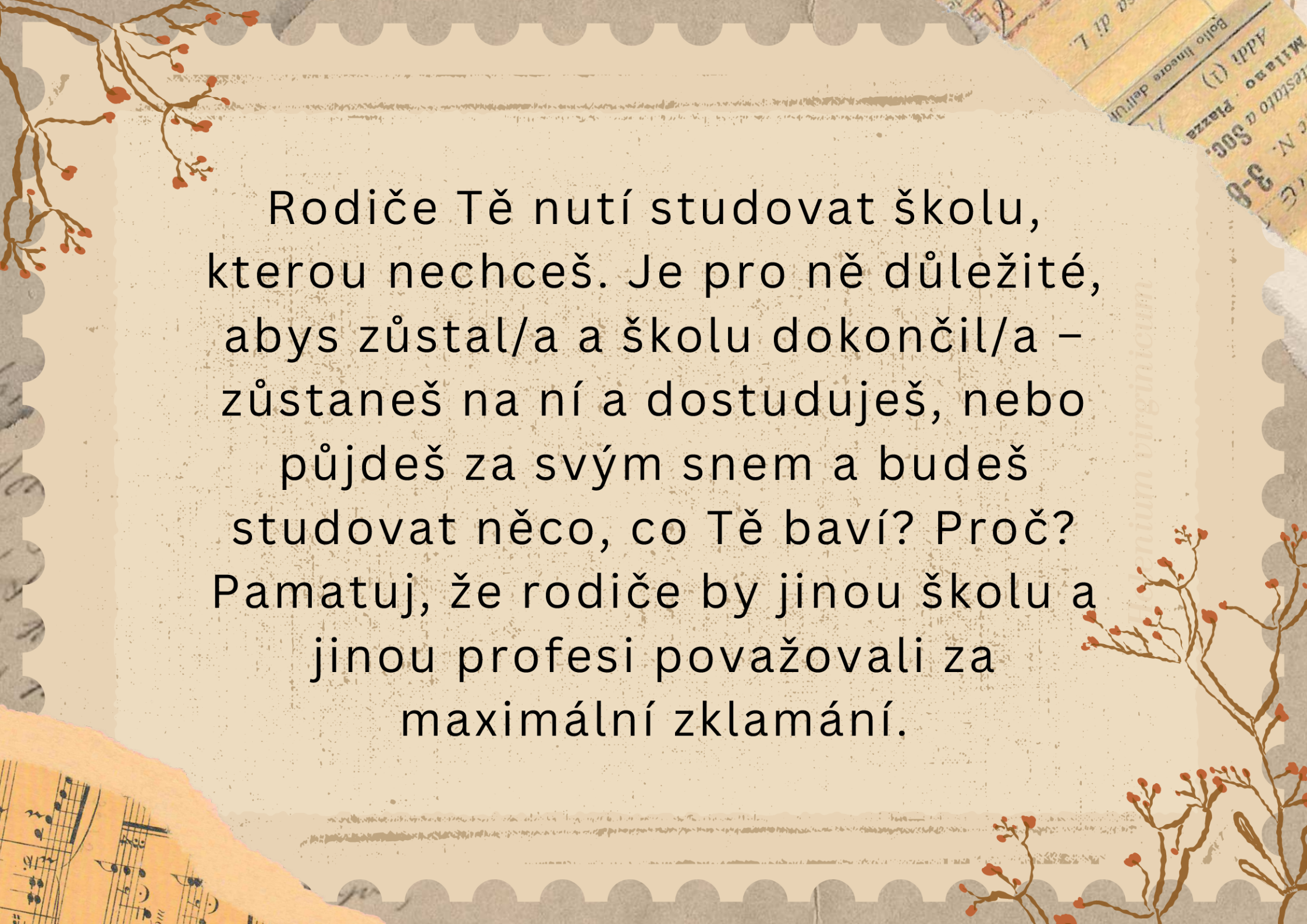
4 Lekce životních rozhodnutí – Sopiina volba

a) karty rozhodnutí

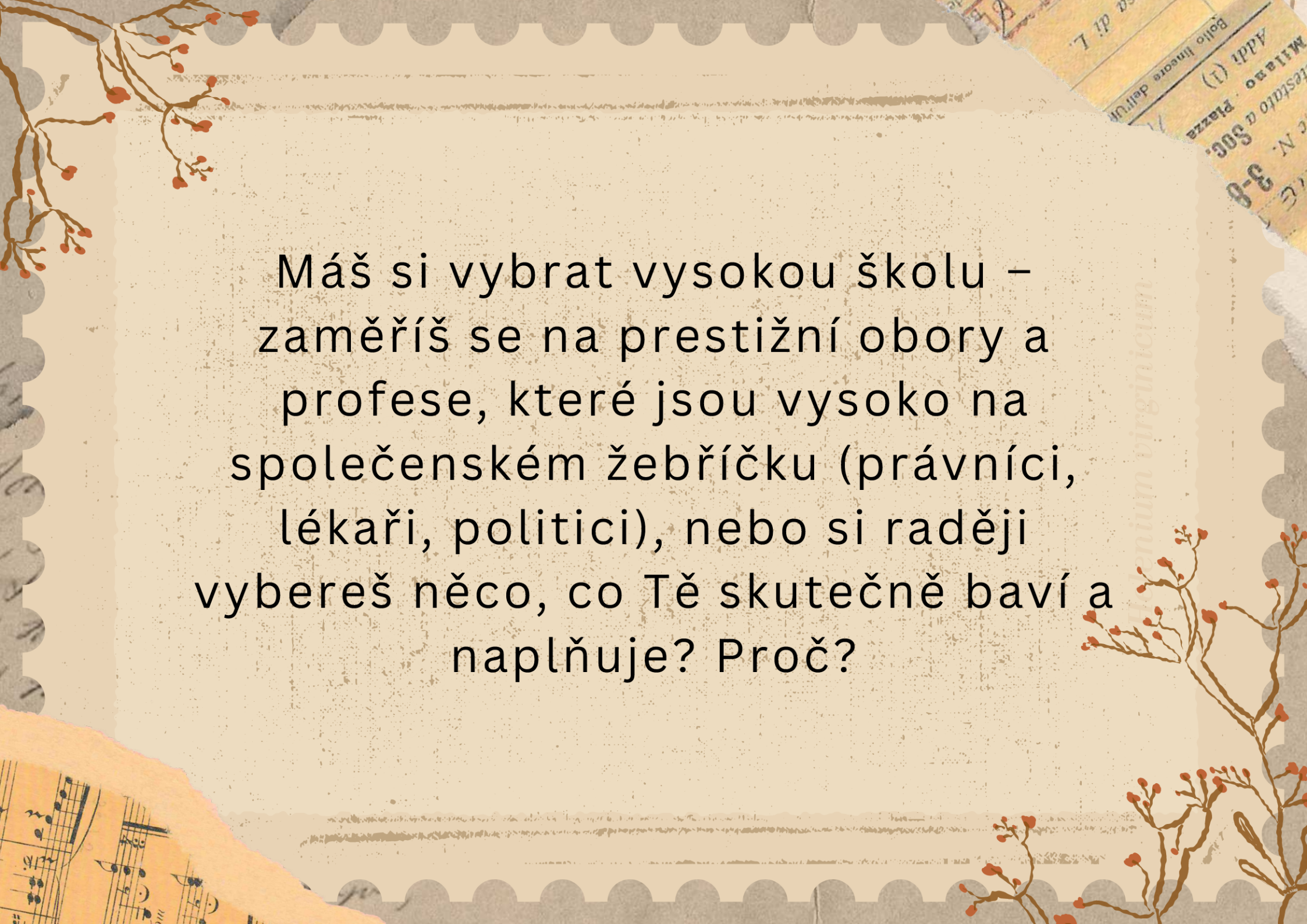

Se svým partnerem / partnerkou žijete v rodném městě. Dostaneš se na prestižní vysokou školu v USA.

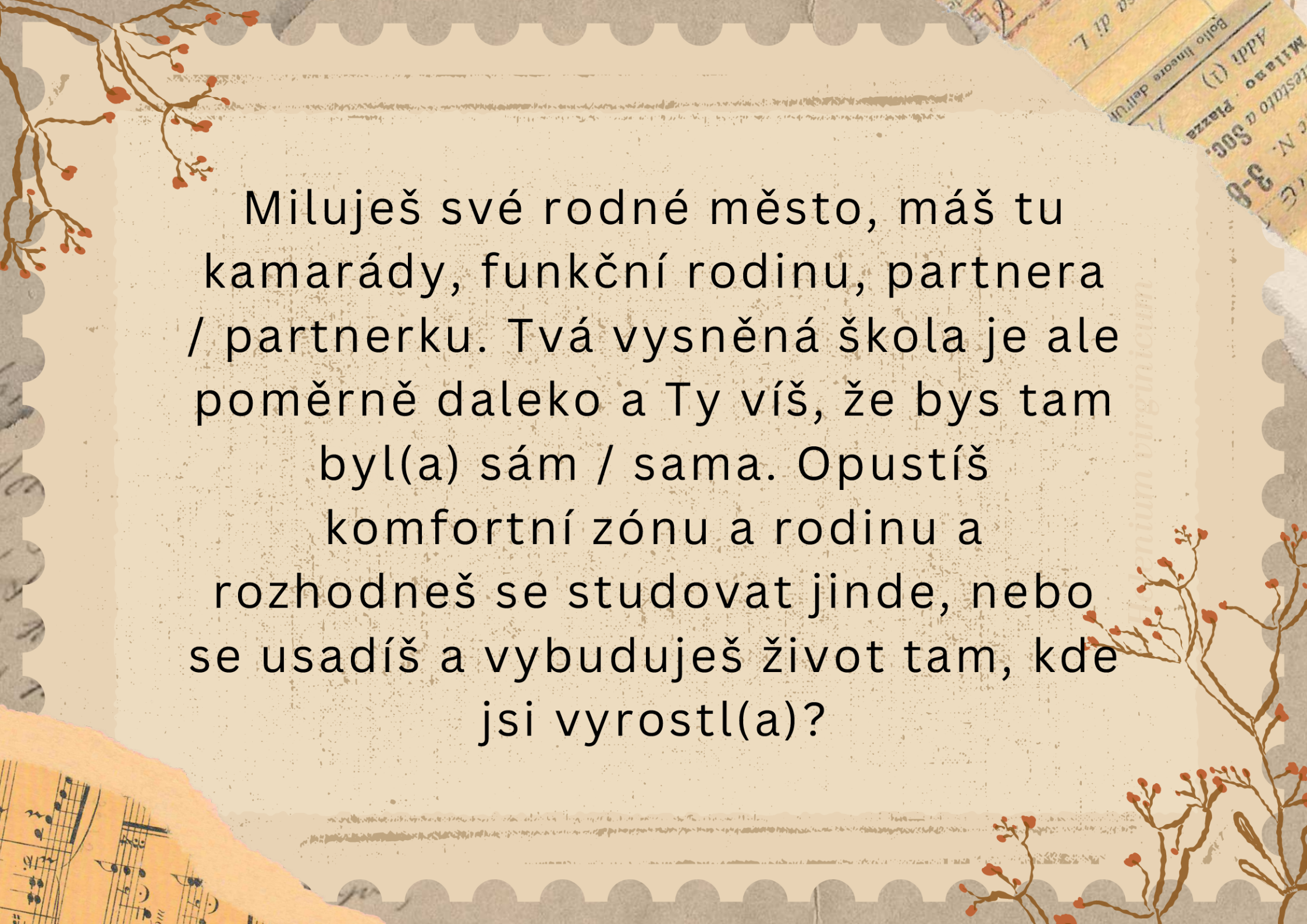
Partner/ka Tě žádá, ať tam nechodíš, že by to znamenalo rozchod, protože vztah na dálku nechce. Zůstaneš s partnerem / partnerkou nebo odejdeš na svou vysněnou školu? Proč?

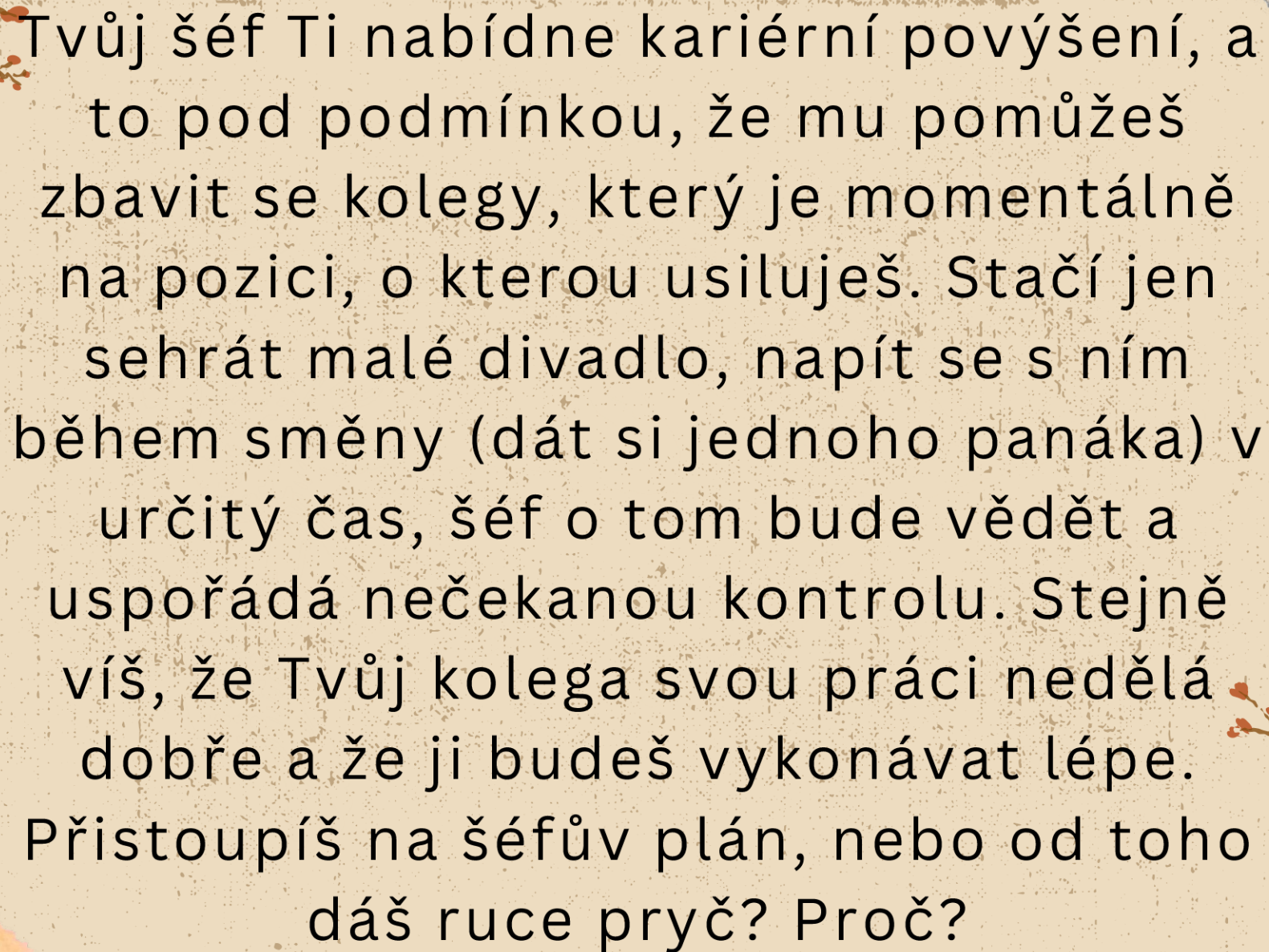
Rodiče Tě nutí studovat školu, kterou nechceš. Je pro ně důležité, abys zůstal/a a školu dokončil/a – zůstaneš na ní a dostuduješ, nebo půjdeš za svým snem a budeš studovat něco, co Tě baví? Proč? Pamatuj, že rodiče by jinou školu a jinou profesi považovali za maximální zklamání.

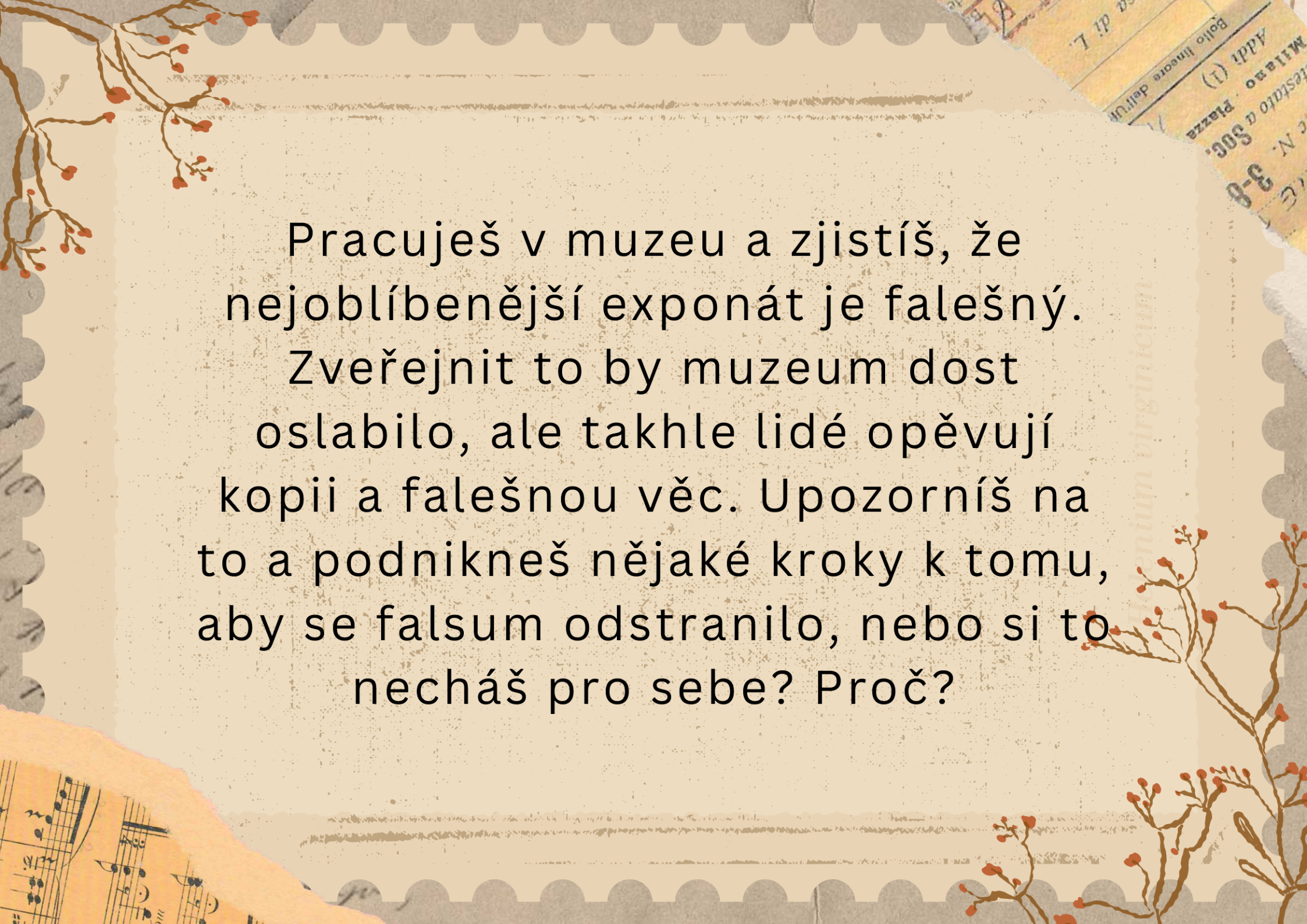
Máš si vybrat vysokou školu – zaměříš se na prestižní obory a profese, které jsou vysoko na společenském žebříčku (právníci, lékaři, politici), nebo si raději vybereš něco, co Tě skutečně baví a naplňuje? Proč?

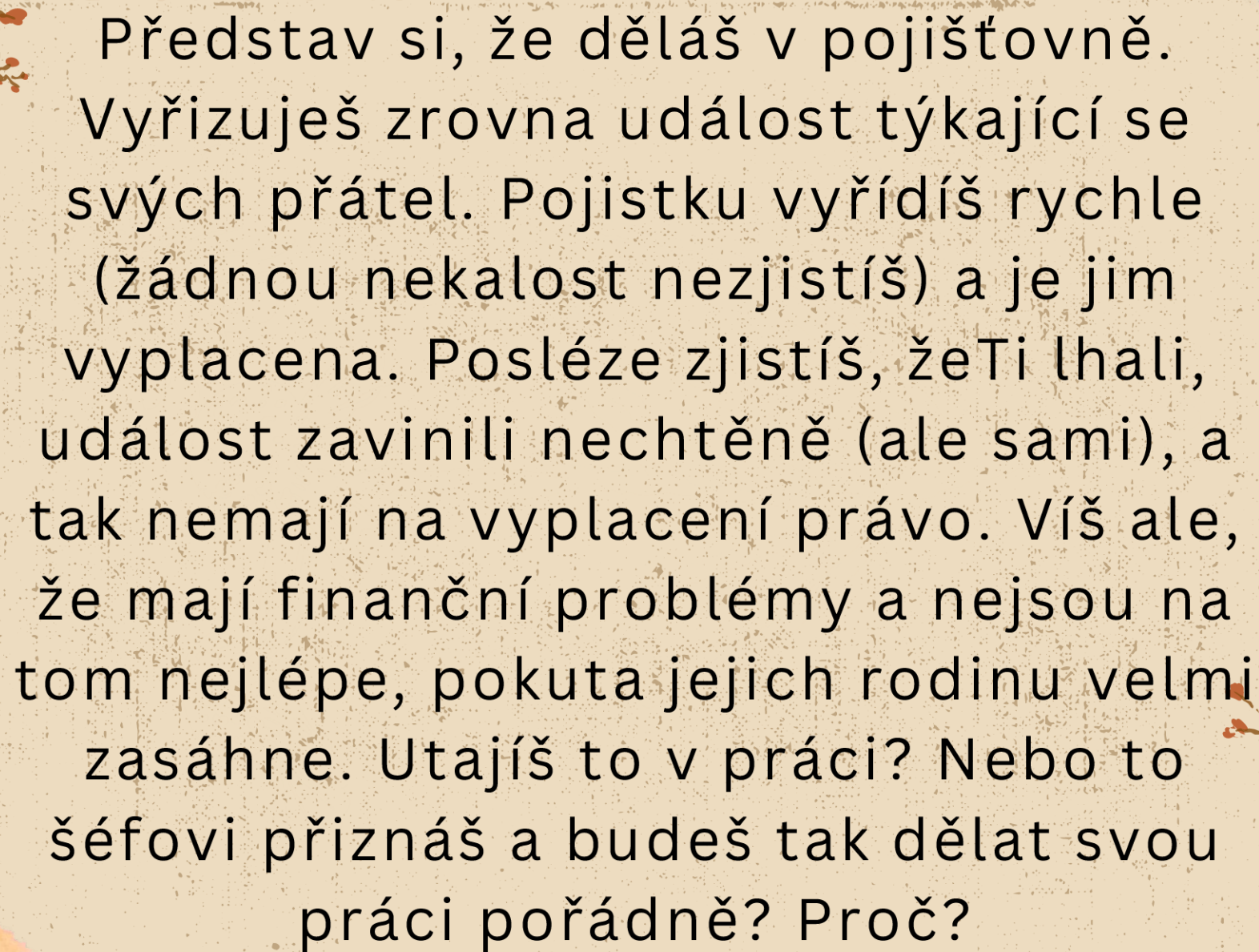
Miluješ své rodné město, máš tu kamarády, funkční rodinu, partnera / partnerku. Tvá vysněná škola je ale poměrně daleko a Ty víš, že bys tam byl(a) sám / sama. Opustíš komfortní zónu a rodinu a rozhodneš se studovat jinde, nebo se usadíš a vybuduješ život tam, kde jsi vyrostl(a)?

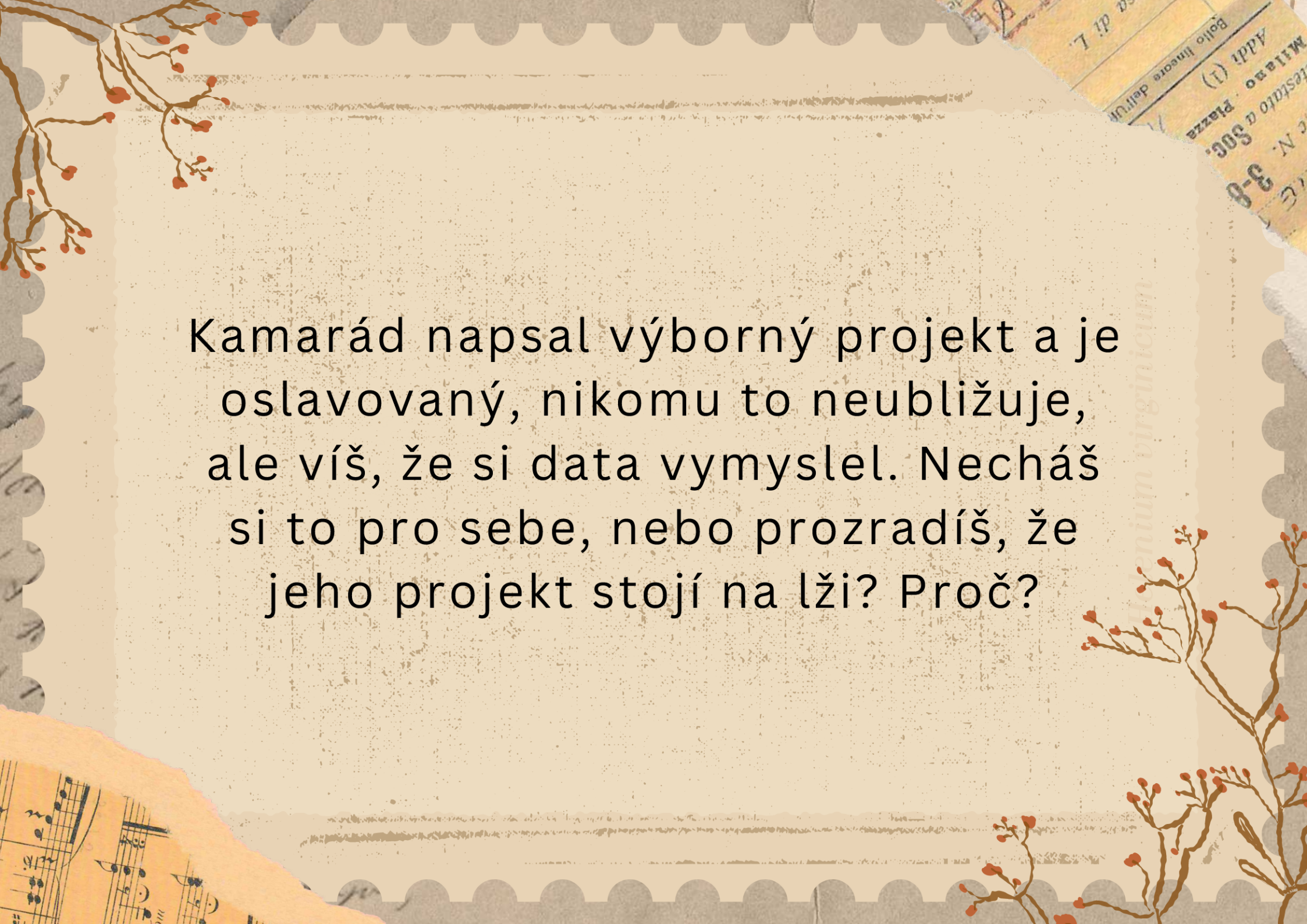
Tvůj šéf Ti nabídne kariévní povýšení, a to pod podmínkou, že mu pomůžeš zbavit se kolegy, který je momentálně na pozici, o kterou usiluješ. Stačí jen sehrát malé divadlo, napít se s ním během směny (dát si jednoho panáka) v určitý čas, šéf o tom bude vědět a uspořádá nečekanou kontrolu. Stejně víš, že Tvůj kolega svou práci nedělá dobře a že ji budeš vykonávat lépe. Přistoupíš na šéfův plán, nebo od toho dáš ruce pryč? Proč?

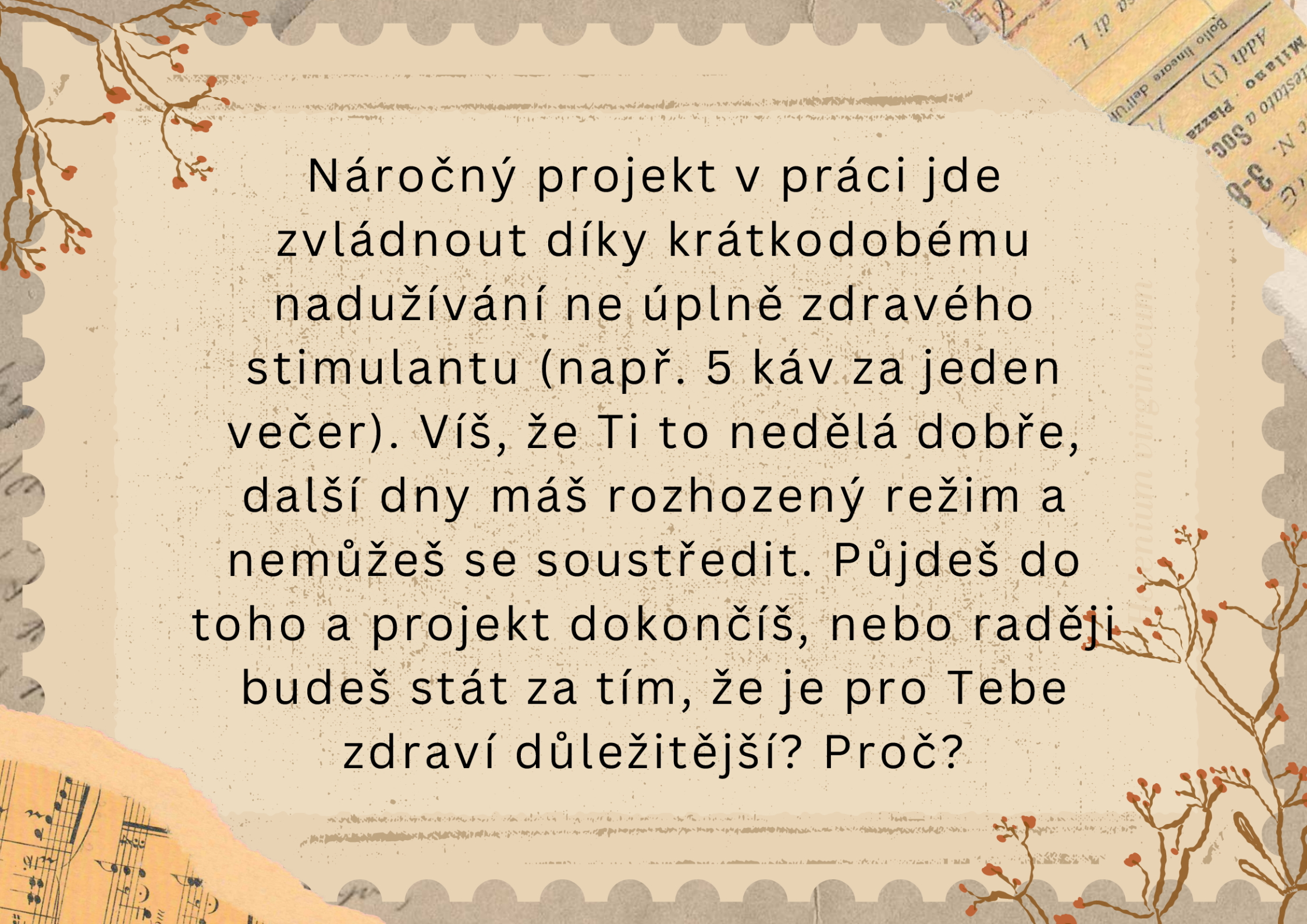
Pracuješ v muzeu a zjistíš, že nejoblíbenější exponát je falešný. Zveřejnit to by muzeum dost oslabilo, ale takhle lidé opěvují kopii a falešnou věc. Upozorníš na to a podnikneš nějaké kroky k tomu, aby se falsum odstranilo, nebo si to necháš pro sebe? Proč?

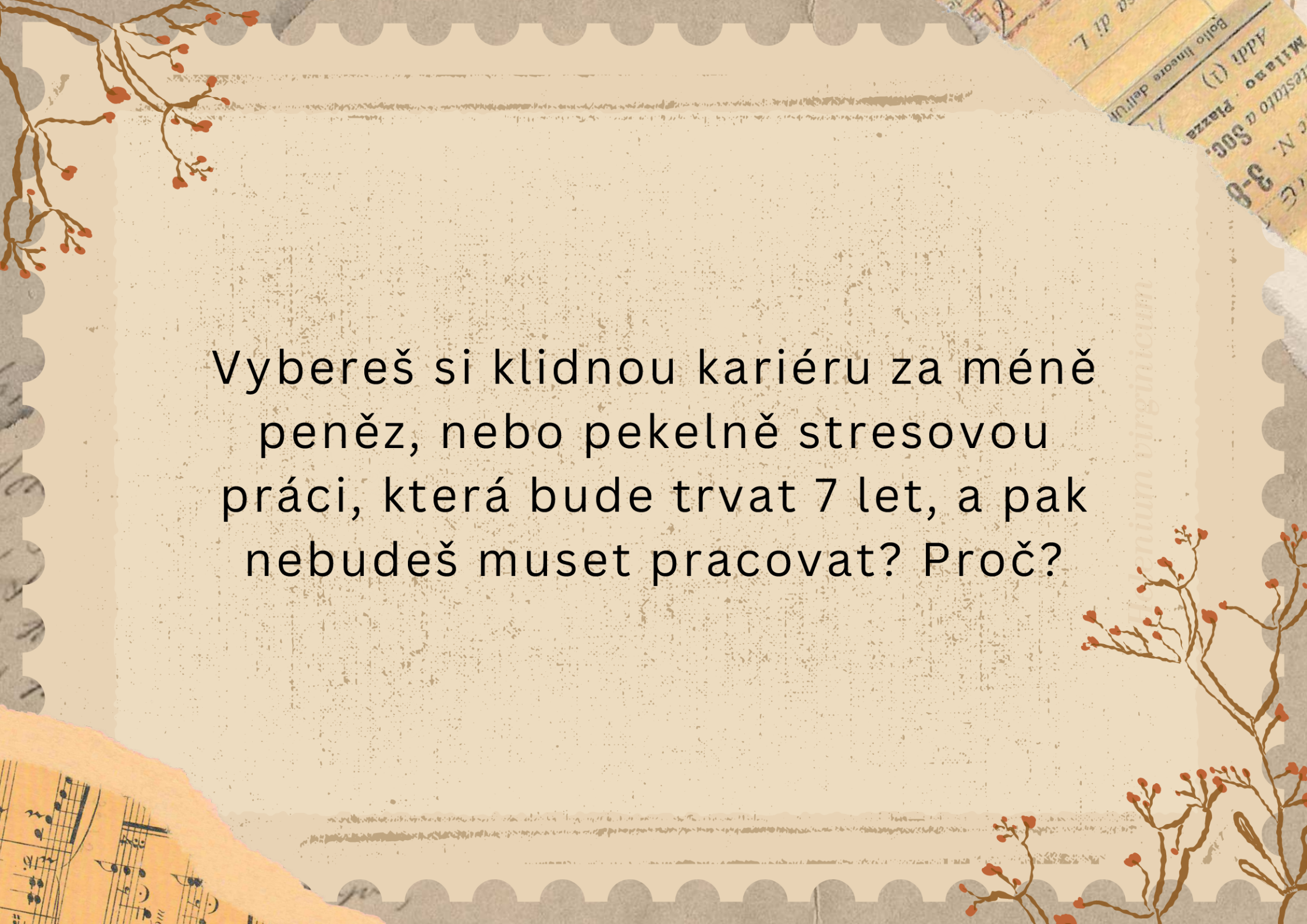
Představ si, že děláš v pojišťovně. Vyřizuješ zrovna událost týkající se svých přátel. Pojistku vyřídíš rychle (žádnou nekalost nezjistíš) a je jim vyplacena. Posléze zjistíš, že Ti lhali, událost zavinili nechtěně (ale sami), a tak nemají na vyplacení právo. Víš ale, že mají finanční problémy a nejsou na tom nejlépe, pokuta jejich rodinu velmi zasáhne. Utajíš to v práci? Nebo to šéfovi přiznáš a budeš tak dělat svou práci pořádně? Proč?

Kamarád napsal výborný projekt a je oslavovaný, nikomu to neublíží, ale víš, že si data vymyslel. Necháš si to pro sebe, nebo prozradíš, že jeho projekt stojí na lži? Proč?

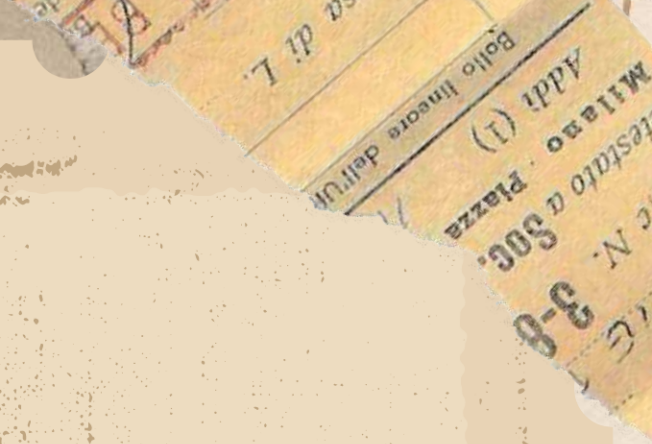

Náročný projekt v práci jde zvládnout díky krátkodobému nadužívání ne úplně zdravého stimulantu (např. 5 káv za jeden večer). Víš, že Ti to nedělá dobře, další dny máš rozhozený režim a nemůžeš se soustředit. Půjdeš do toho a projekt dokončíš, nebo raději budeš stát za tím, že je pro Tebe zdraví důležitější? Proč?

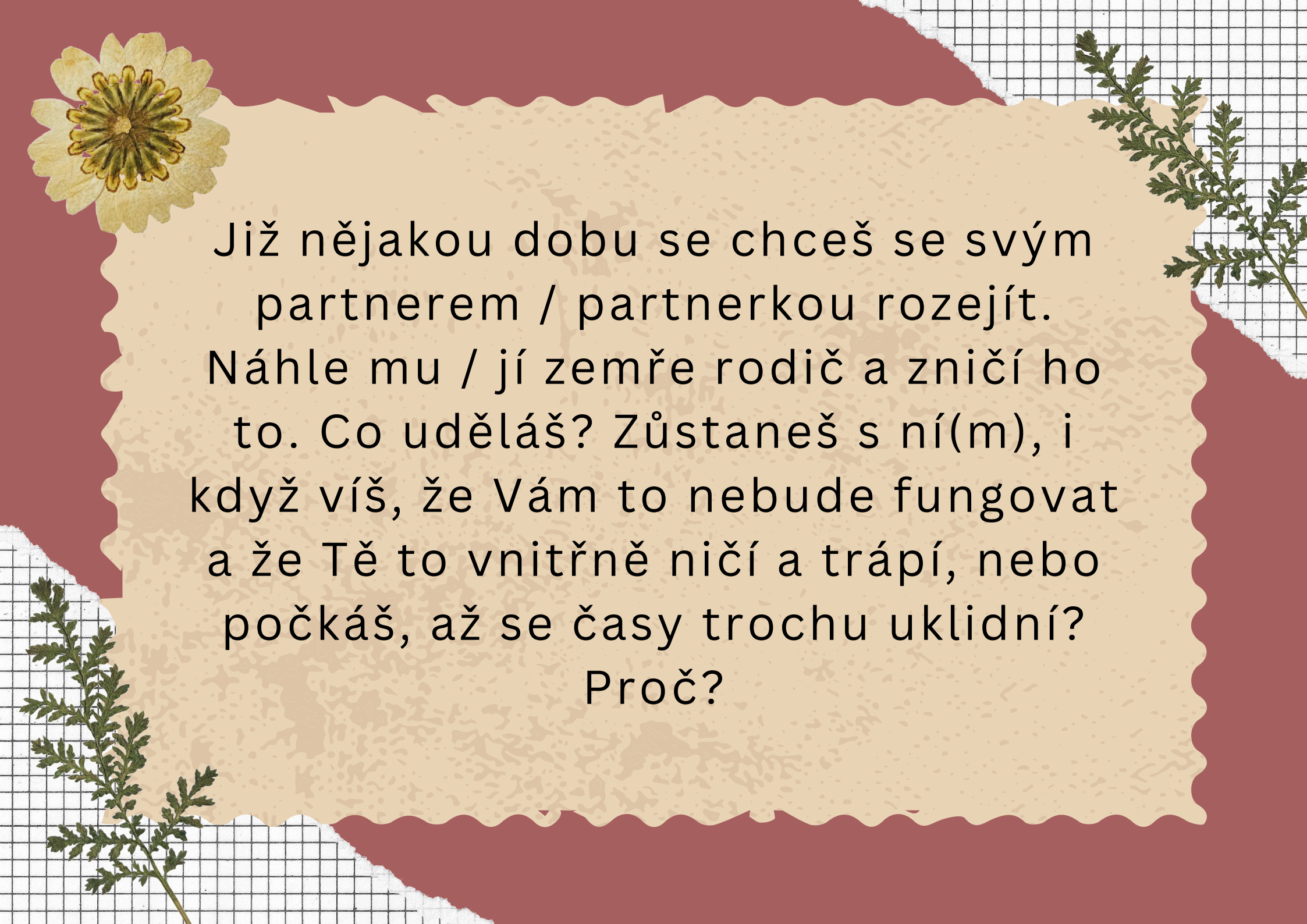

Vybereš si klidnou kariéru za méně peněz, nebo pekelně stresovou práci, která bude trvat 7 let, a pak nebudeš muset pracovat? Proč?

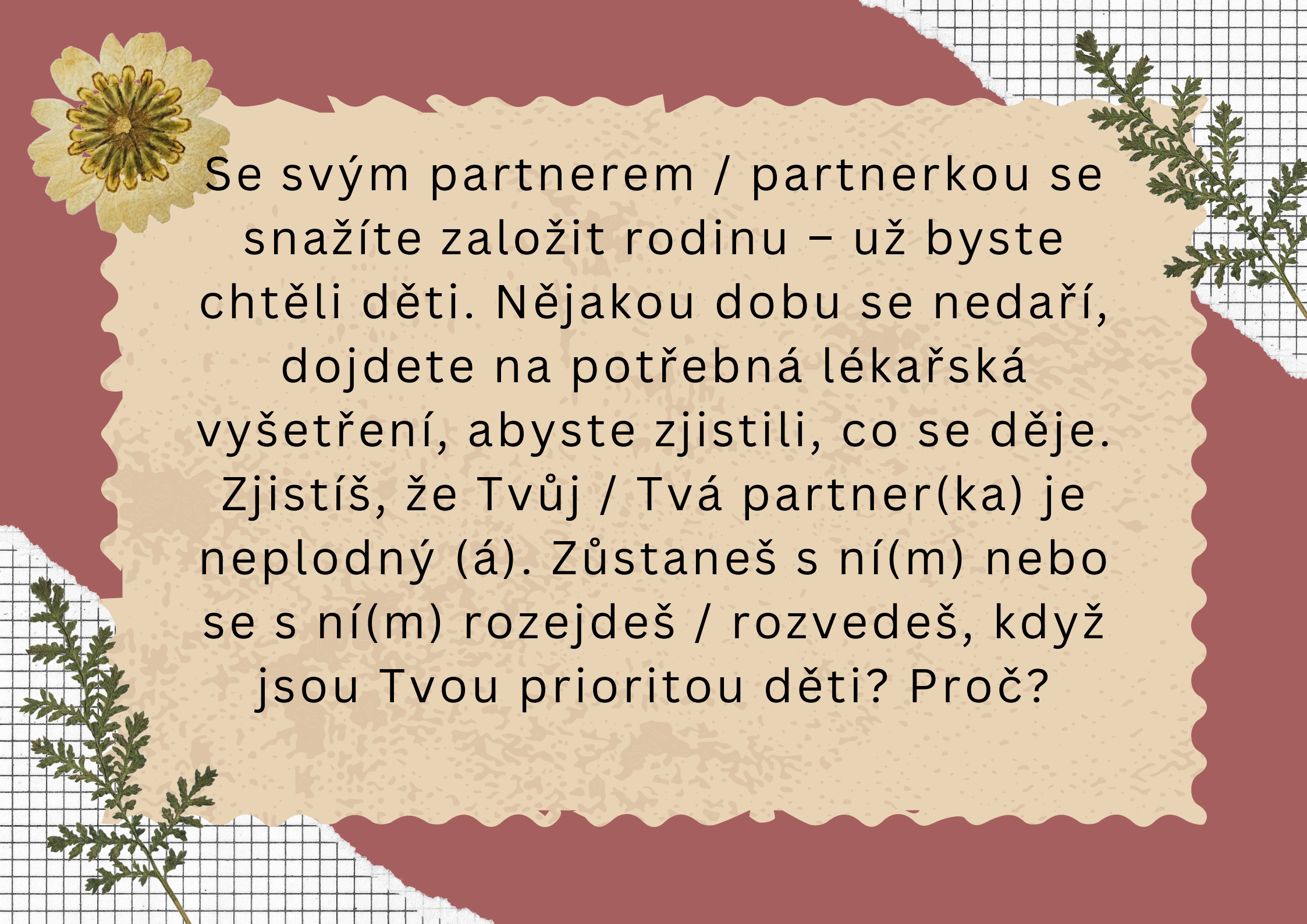
VZDĚLÁNÍ A KARIÉRA

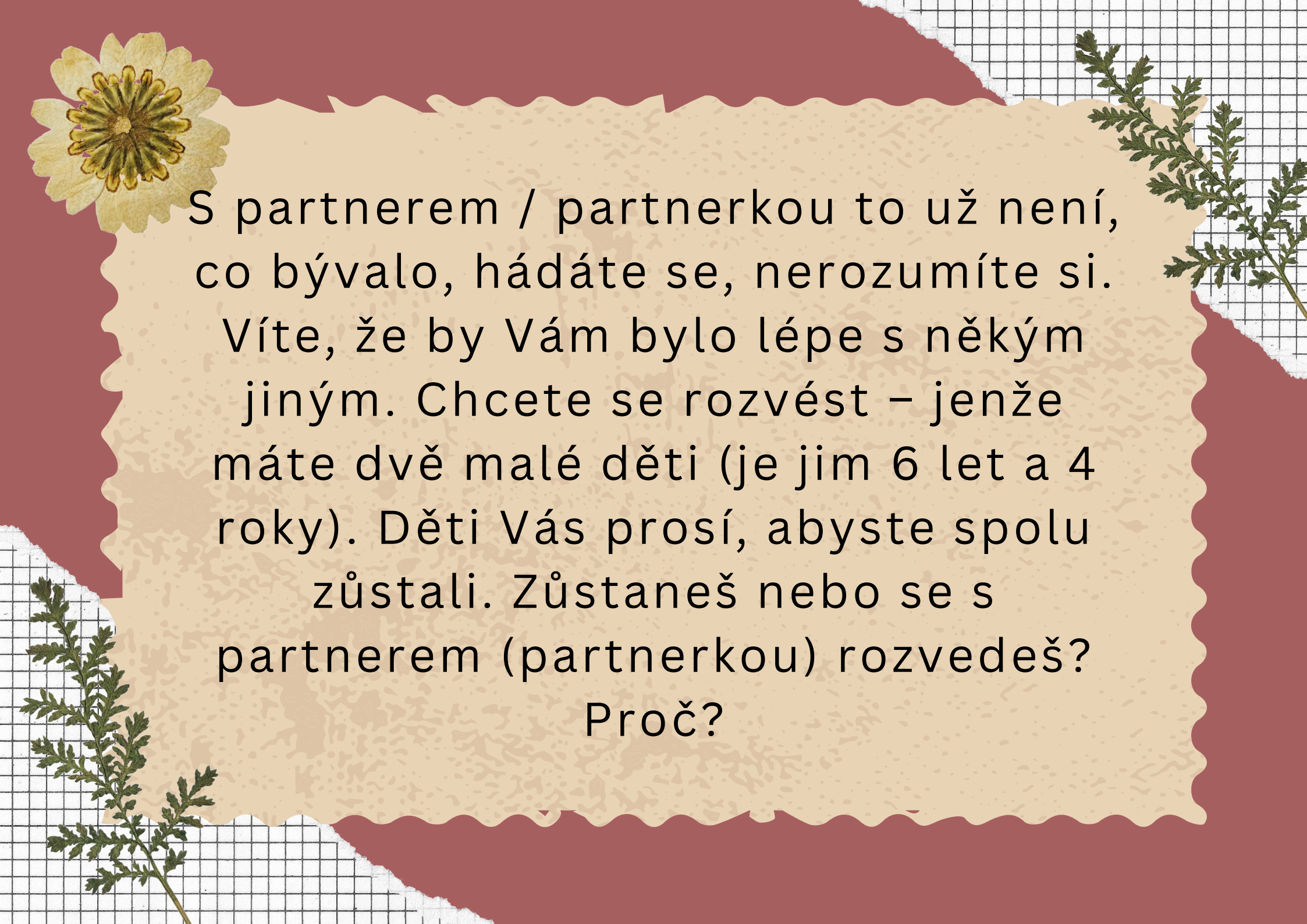
Millenium virginicum

Již nějakou dobu se chceš se svým partnerem / partnerkou rozejít. Náhle mu / jí zemře rodič a zničí ho to. Co uděláš? Zůstaneš s ní(m), i když víš, že Vám to nebude fungovat a že Tě to vnitřně ničí a trápí, nebo počkáš, až se časy trochu uklidní? Proč?

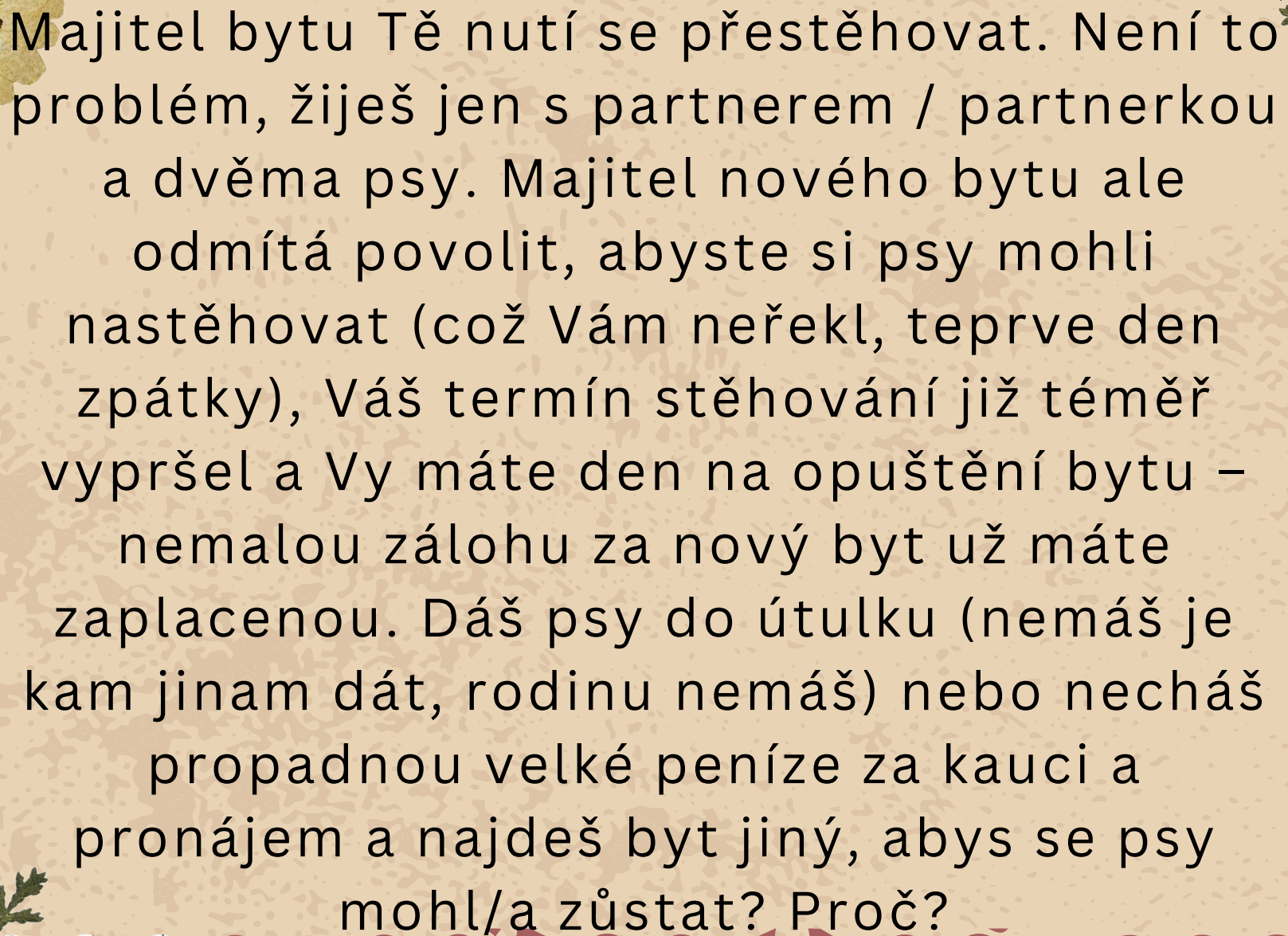

Se svým partnerem / partnerkou se snažíte založit rodinu – už byste chtěli děti. Nějakou dobu se nedaří, dojdete na potřebná lékařská vyšetření, abyste zjistili, co se děje. Zjistíš, že Tvůj / Tvá partner(ka) je neplodný (á). Zůstaneš s ní(m) nebo se s ní(m) rozejdeš / rozvedeš, když jsou Tvou prioritou děti? Proč?

S partnerem / partnerkou to už není,
co bývalo, hádáte se, nerozumíte si.
Víte, že by Vám bylo lépe s někým
jiným. Chcete se rozvést – jenže
máte dvě malé děti (je jim 6 let a 4
roky). Děti Vás prosí, abyste spolu
zůstali. Zůstaneš nebo se s
partnerem (partnerkou) rozvedeš?

Proč?

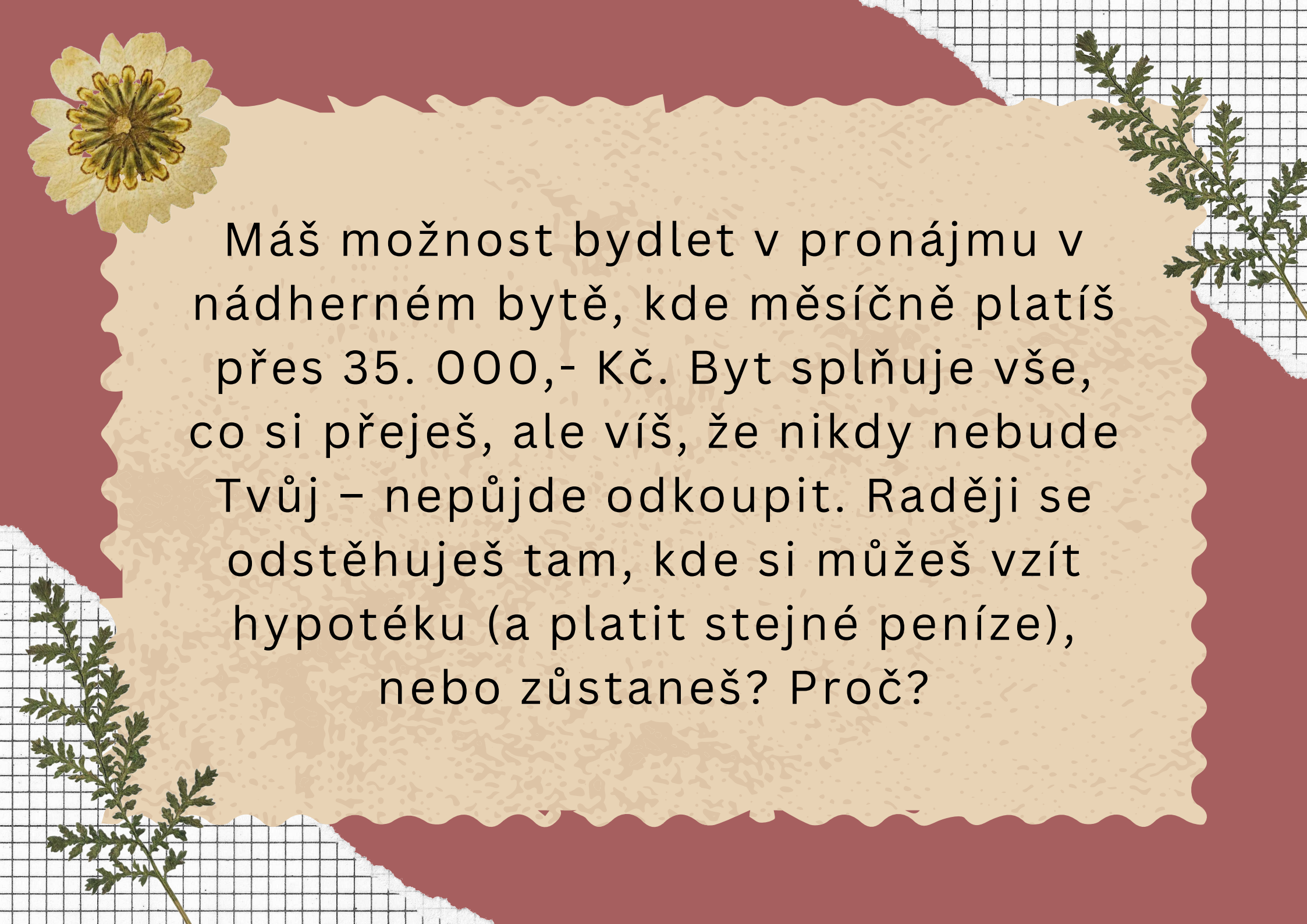

Majitel bytu Tě nutí se přestěhovat. Není to problém, žiješ jen s partnerem / partnerkou a dvěma psy. Majitel nového bytu ale odmítá povolit, abyste si psy mohli nastěhovat (což Vám neřekl, teprve den zpátky), Váš termín stěhování již téměř vypršel a Vy máte den na opuštění bytu – nemalou zálohu za nový byt už máte zaplacenou. Dáš psy do útulku (nemáš je kam jinam dát, rodinu nemáš) nebo necháš propadnou velké peníze za kauci a pronájem a najdeš byt jiný, abys se psy mohl/a zůstat? Proč?

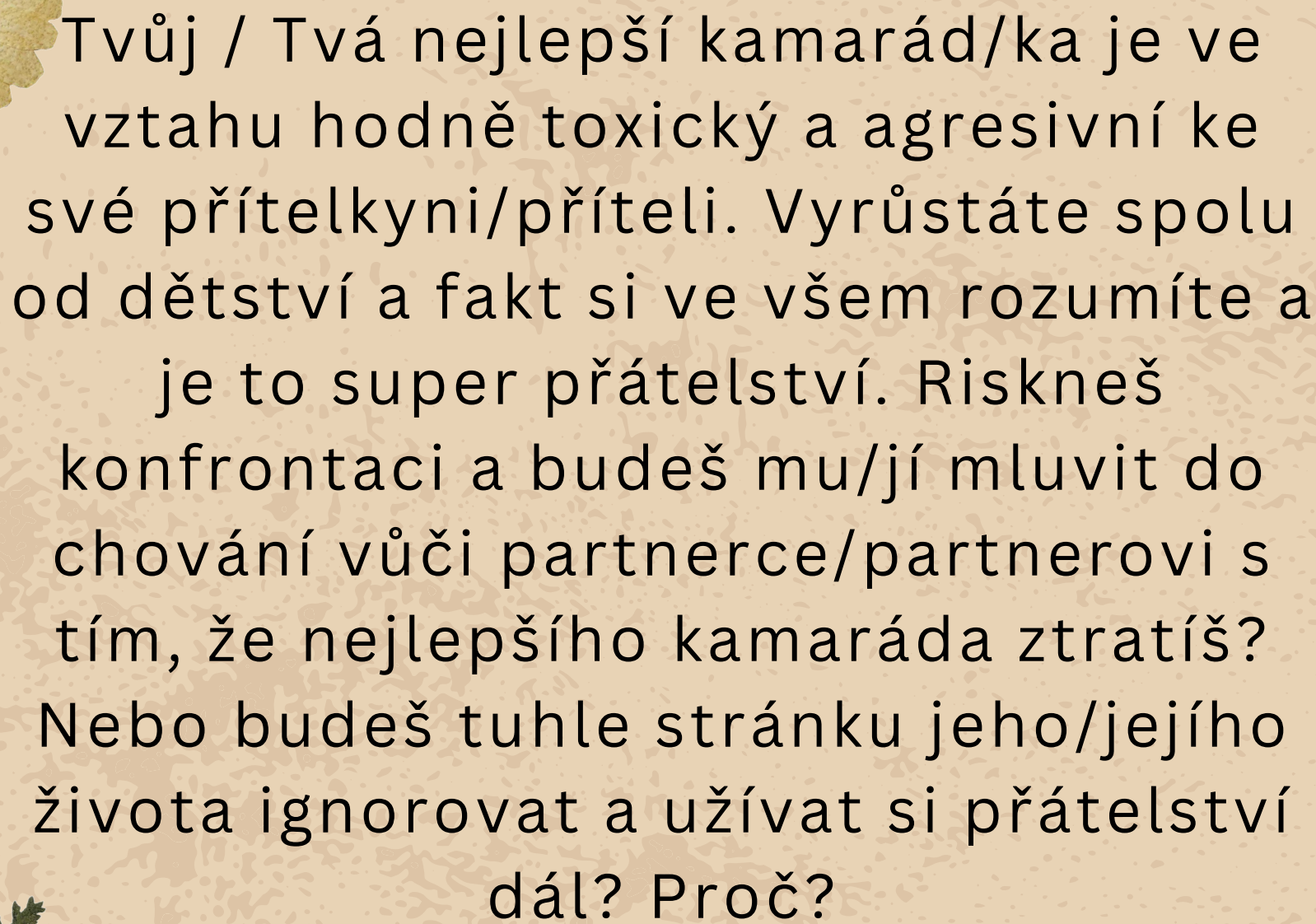

Kamarádka Ti řekne, že se chce zabít a že to je tajemství, že to nemáš nikomu říkat. Že jedině Tobě důvěřuje tak moc, že se Ti s tím svěří. Porušíš slib a řekneš to někomu, kdo by byl schopný zasáhnout, nebo dodržíš slib a nikomu to neřekneš? Proč?

Máš možnost bydlet v pronájmu v nádherném bytě, kde měsíčně platíš přes 35. 000,- Kč. Byt splňuje vše, co si přeješ, ale víš, že nikdy nebude Tvůj – nepůjde odkoupit. Raději se odstěhuješ tam, kde si můžeš vzít hypotéku (a platit stejné peníze), nebo zůstaneš? Proč?

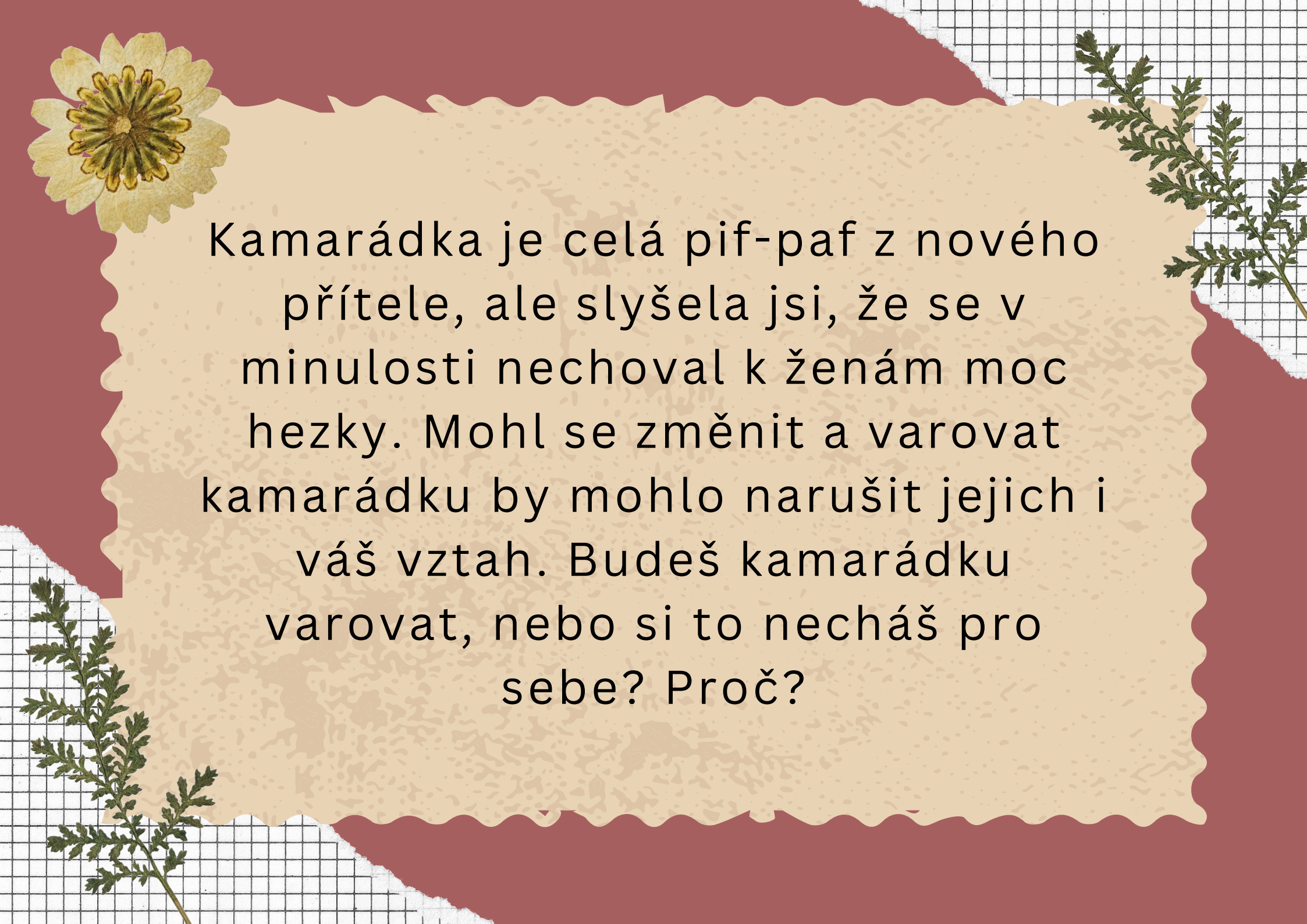

Tvůj / Tvá nejlepší kamarád/ka je ve vztahu hodně toxický a agresivní ke své přítelkyni/příteli. Vyrůstáte spolu od dětství a fakt si ve všem rozumíte a je to super přátelství. Riskneš konfrontaci a budeš mu/jí mluvit do chování vůči partnerce/partnerovi s tím, že nejlepšího kamaráda ztratíš? Nebo budeš tuhle stránku jeho/jejího života ignorovat a užívat si přátelství dál? Proč?

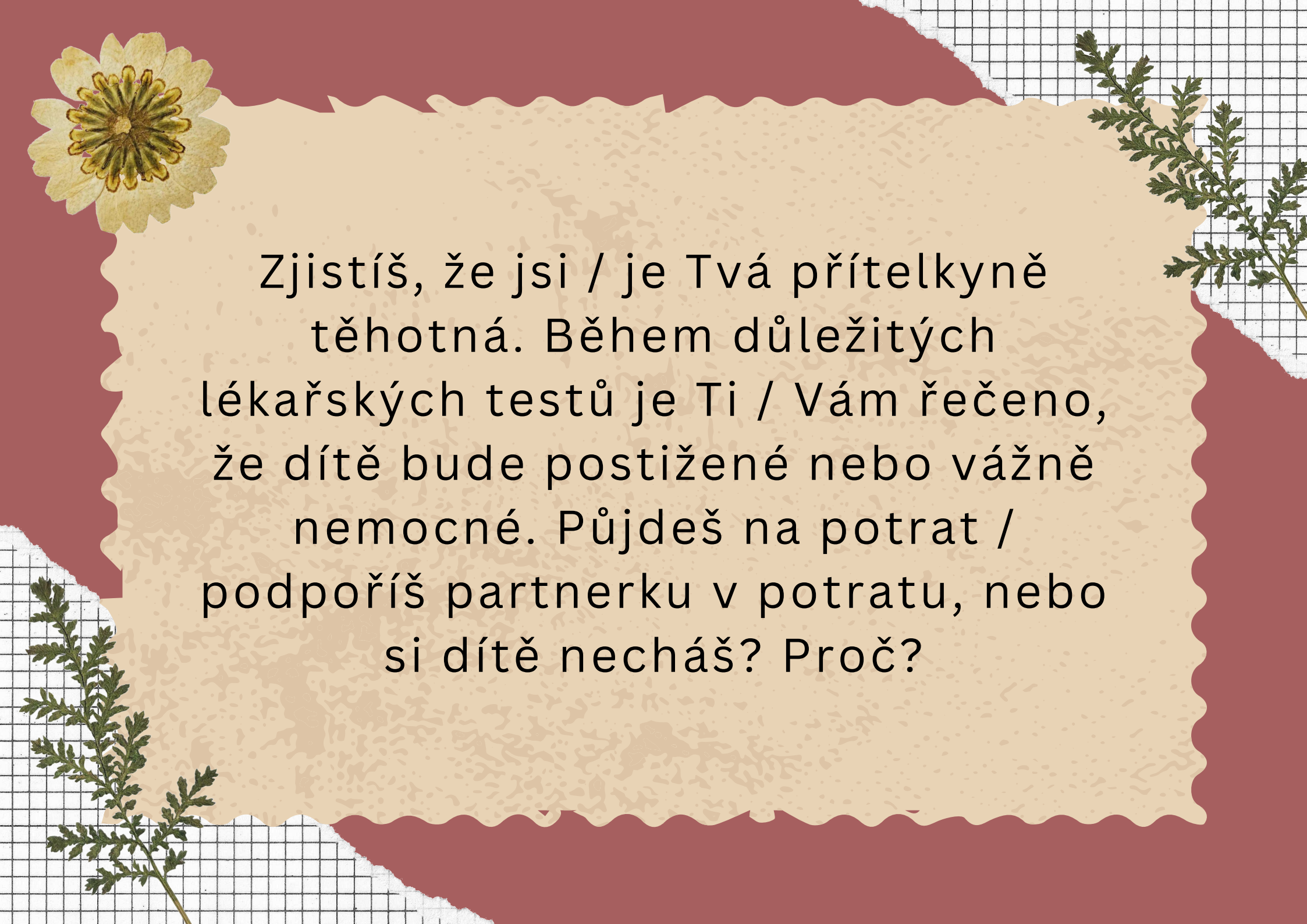

Toxický kamarád vyhrožuje, že si něco udělá, nebo se opíjí, když se mu nechceš věnovat. Odbornou pomoc nechce vyhledat, ale Tebe vztah s ním velmi vyčerpává. Zůstaneš s ním v kontaktu, nebo s ním přerušíš kontakt? Proč?

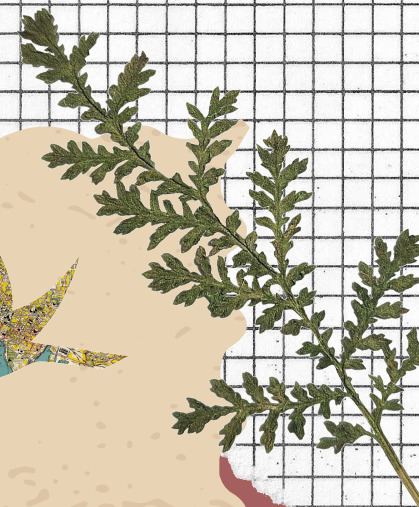

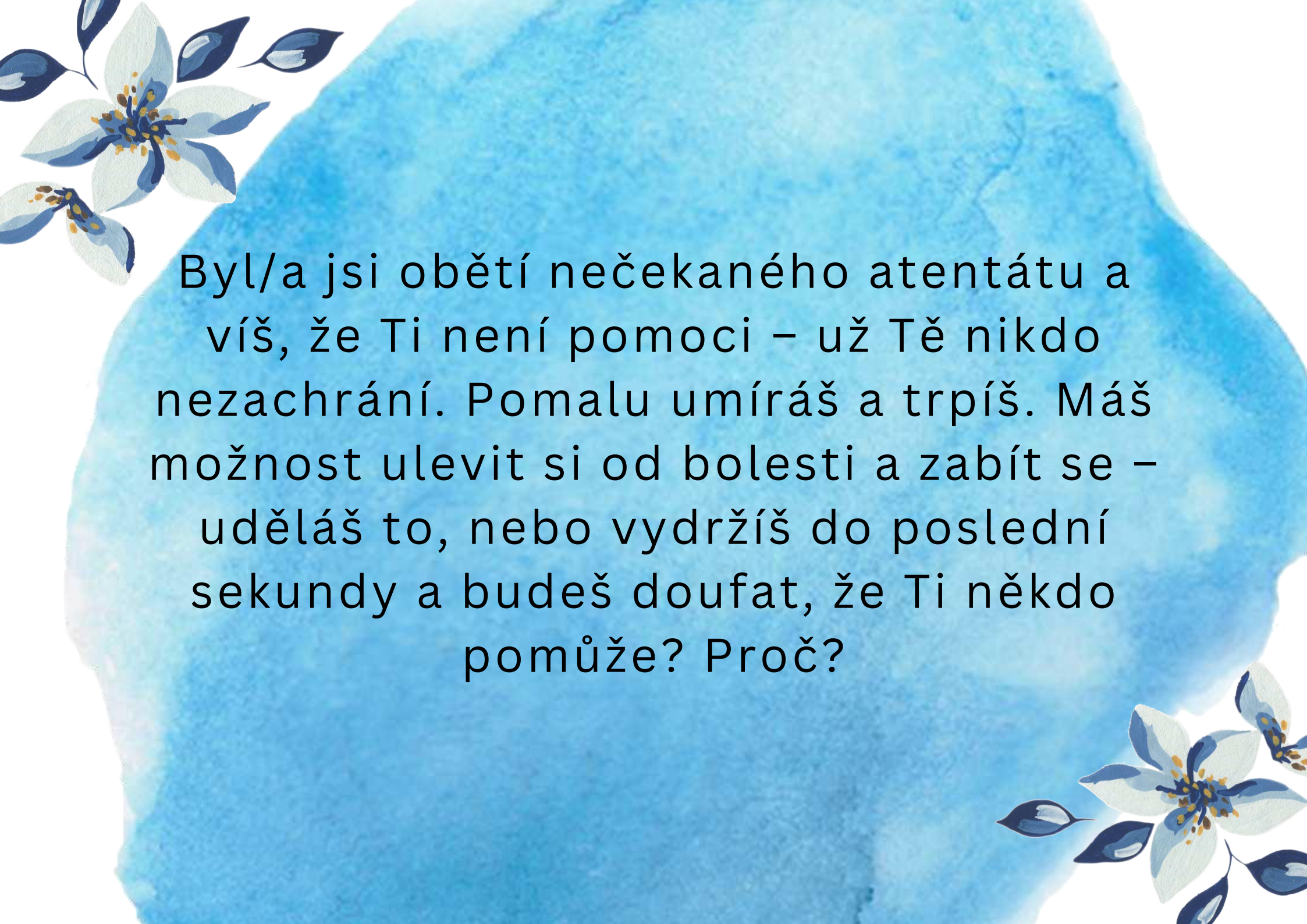
Kamarádka je celá pif-paf z nového přítele, ale slyšela jsi, že se v minulosti nechoval k ženám moc hezky. Mohl se změnit a varovat kamarádku by mohlo narušit jejich i váš vztah. Budeš kamarádku varovat, nebo si to necháš pro sebe? Proč?

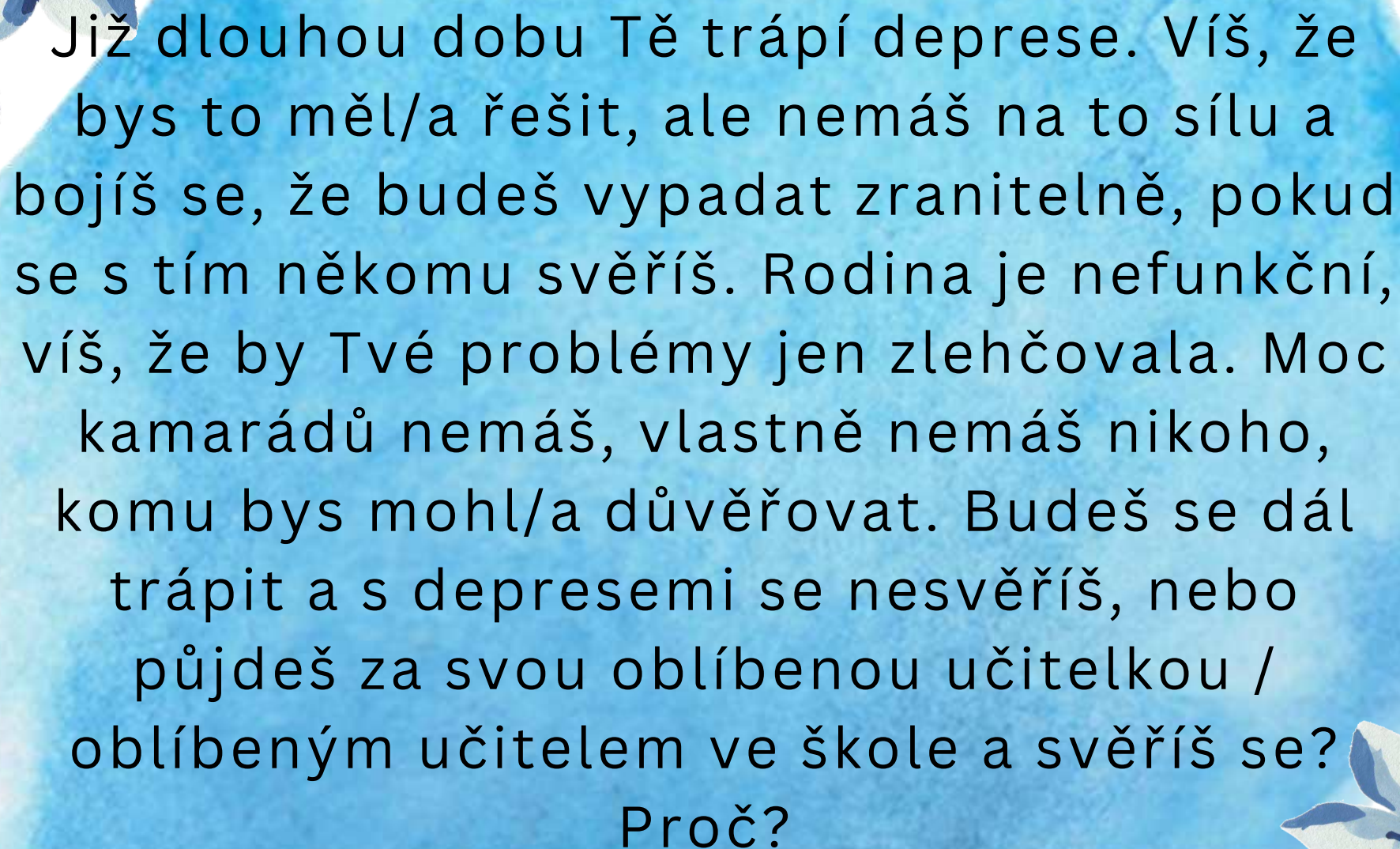
Zjistíš, že jsi / je Tvá přítelkyně
těhotná. Během důležitých
lékařských testů je Ti / Vám řečeno,
že dítě bude postižené nebo vážně
nemocné. Půjdeš na potrat /
podpoříš partnerku v potratu, nebo
si dítě necháš? Proč?

VZTAHY A RODINA

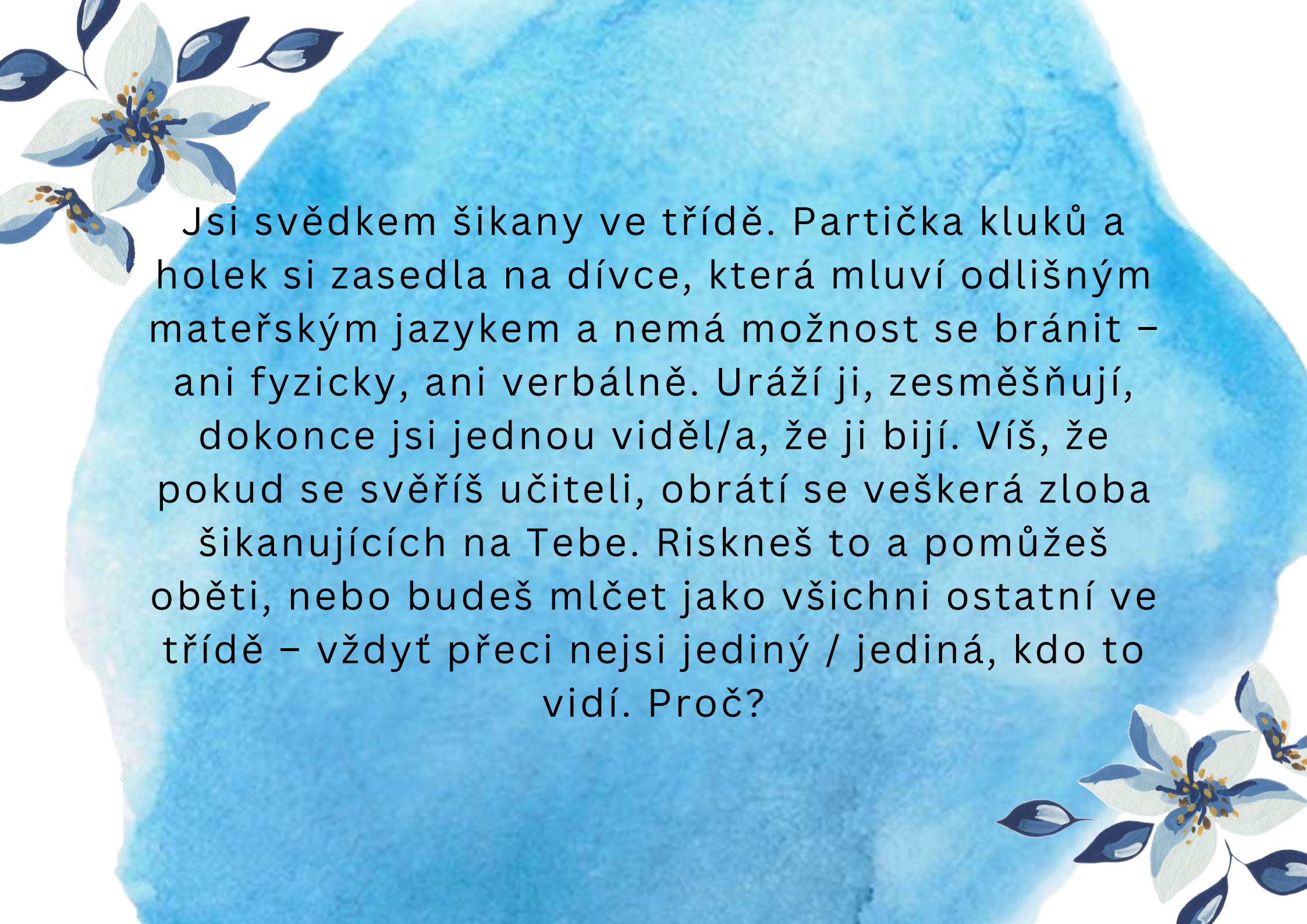

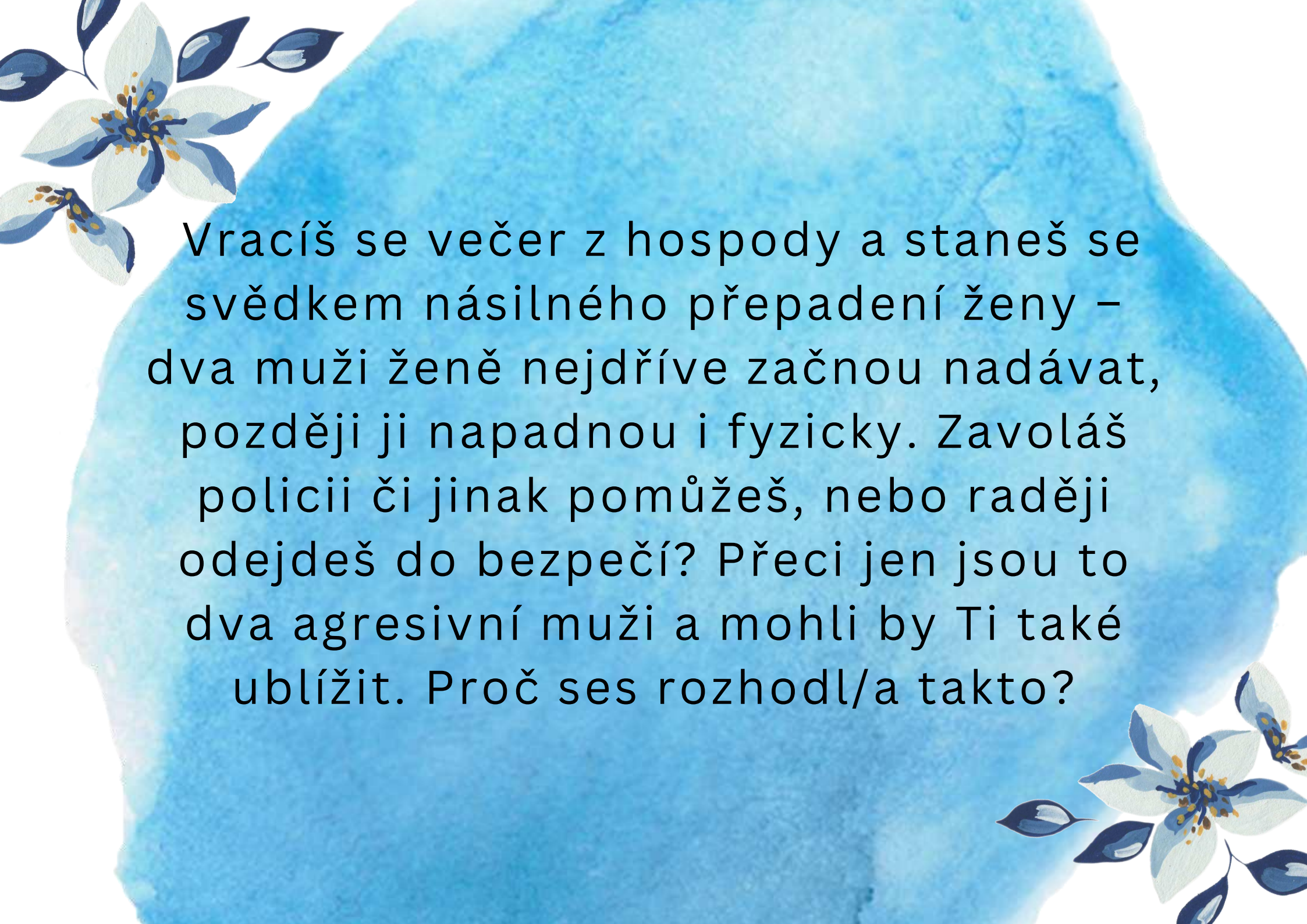
Byl/a jsi obětí nečekaného atentátu a víš, že Ti není pomoci – už Tě nikdo nezachrání. Pomalu umíráš a trpíš. Máš možnost ulevit si od bolesti a zabít se – uděláš to, nebo vydržíš do poslední sekundy a budeš doufat, že Ti někdo pomůže? Proč?

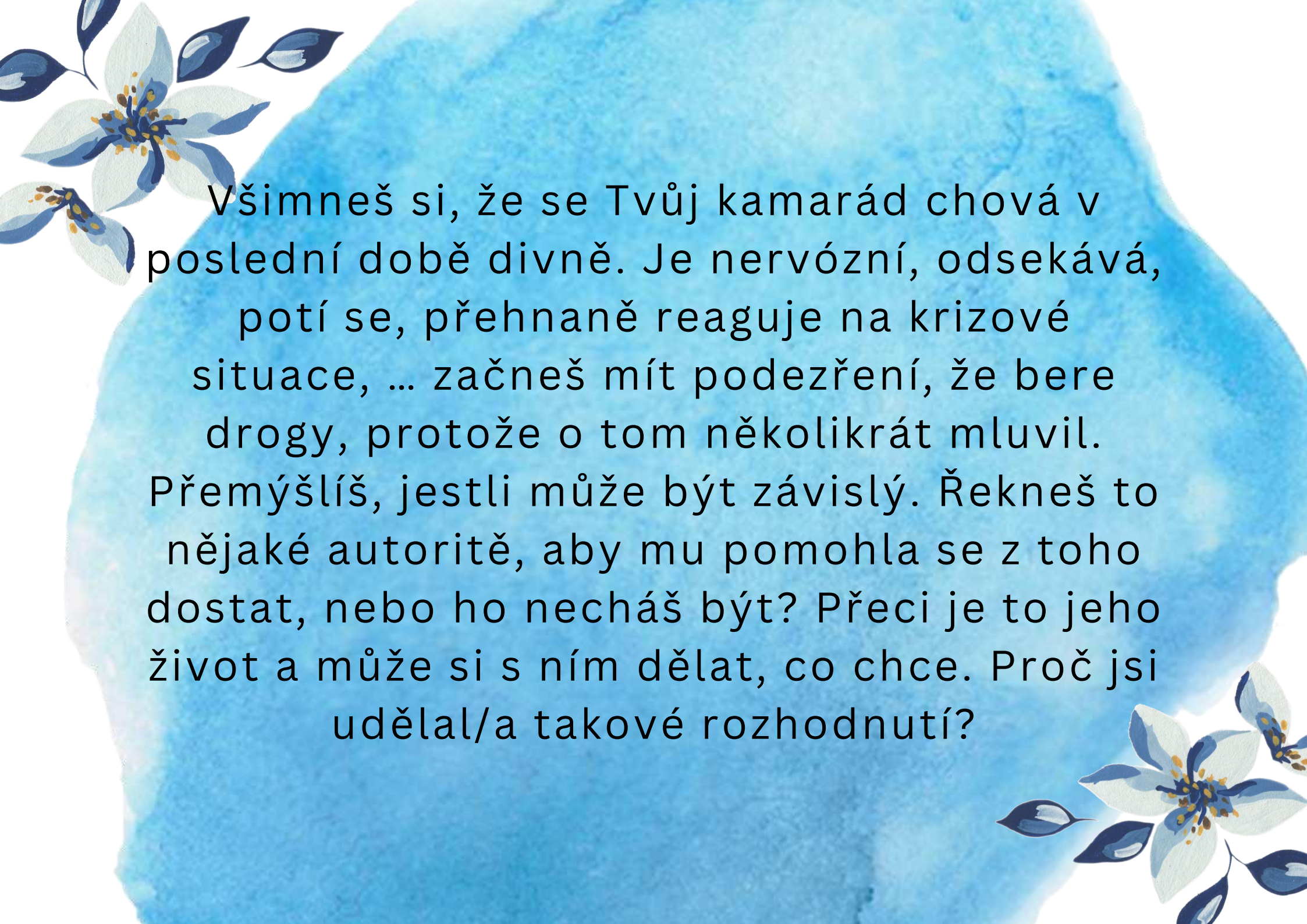
Již dlouhou dobu Tě trápí deprese. Víš, že bys to měl/a řešit, ale nemáš na to sílu a bojíš se, že budeš vypadat zranitelně, pokud se s tím někomu svěříš. Rodina je nefunkční, víš, že by Tvé problémy jen zlehčovala. Moc kamarádů nemáš, vlastně nemáš nikoho, komu bys mohl/a důvěřovat. Budeš se dál trápit a s depresemi se nesvěříš, nebo půjdeš za svou oblíbenou učitelkou / oblíbeným učitelem ve škole a svěříš se? Proč?

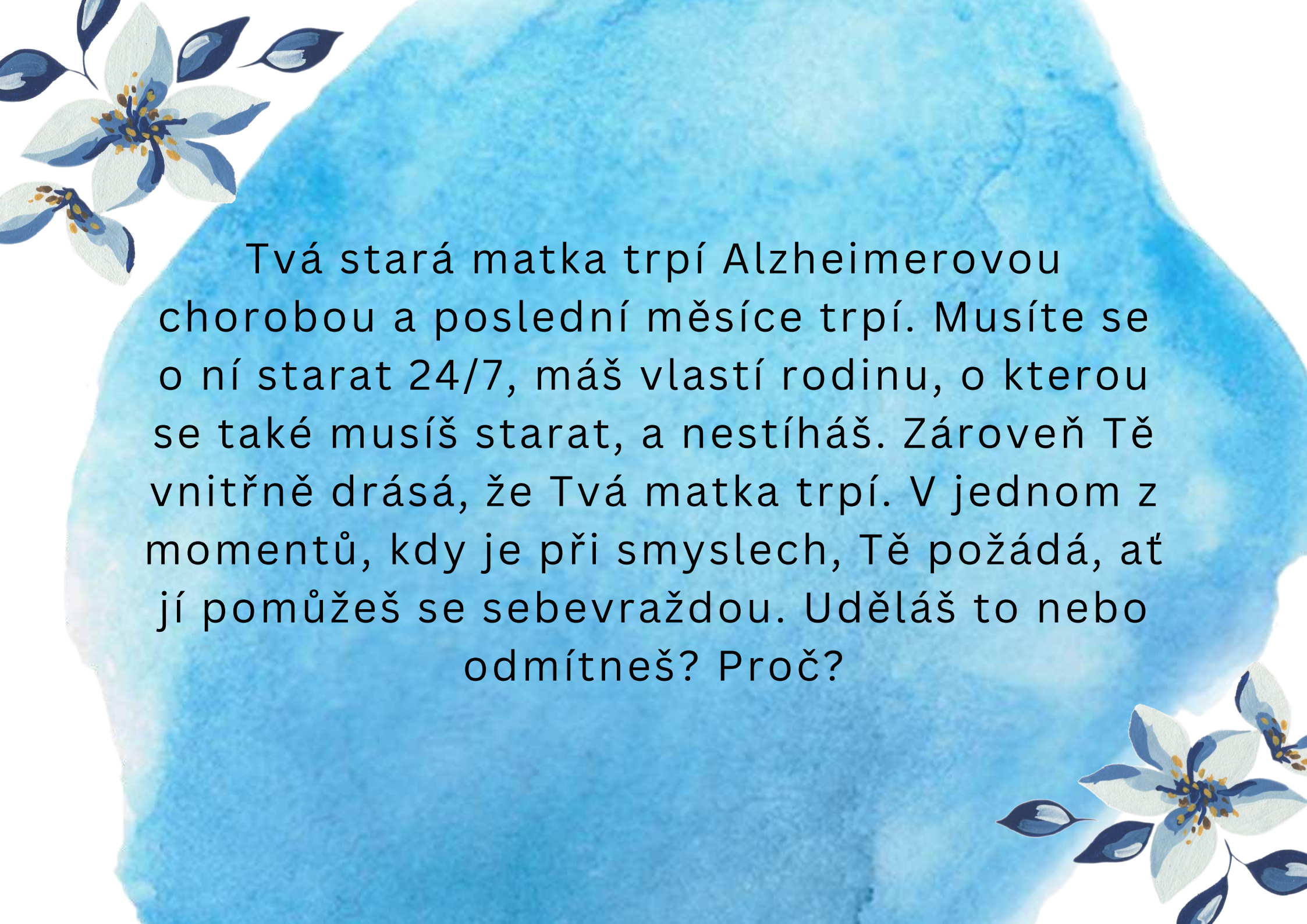
Jsi svědkem šikany ve třídě. Partička kluků a holek si zasedla na dívce, která mluví odlišným mateřským jazykem a nemá možnost se bránit – ani fyzicky, ani verbálně. Uráží ji, zesměšňují, dokonce jsi jednou viděl/a, že ji bijí. Víš, že pokud se svěříš učiteli, obrátí se veškerá zloba šikanujících na Tebe. Riskneš to a pomůžeš oběti, nebo budeš mlčet jako všichni ostatní ve třídě – vždyť přeci nejsi jediný / jediná, kdo to vidí. Proč?

The background is a soft, watercolor-style wash of light blue and white. In the top-left and bottom-right corners, there are delicate illustrations of white flowers with blue petals and yellow centers, accompanied by blue leaves. The text is centered in a black, sans-serif font.

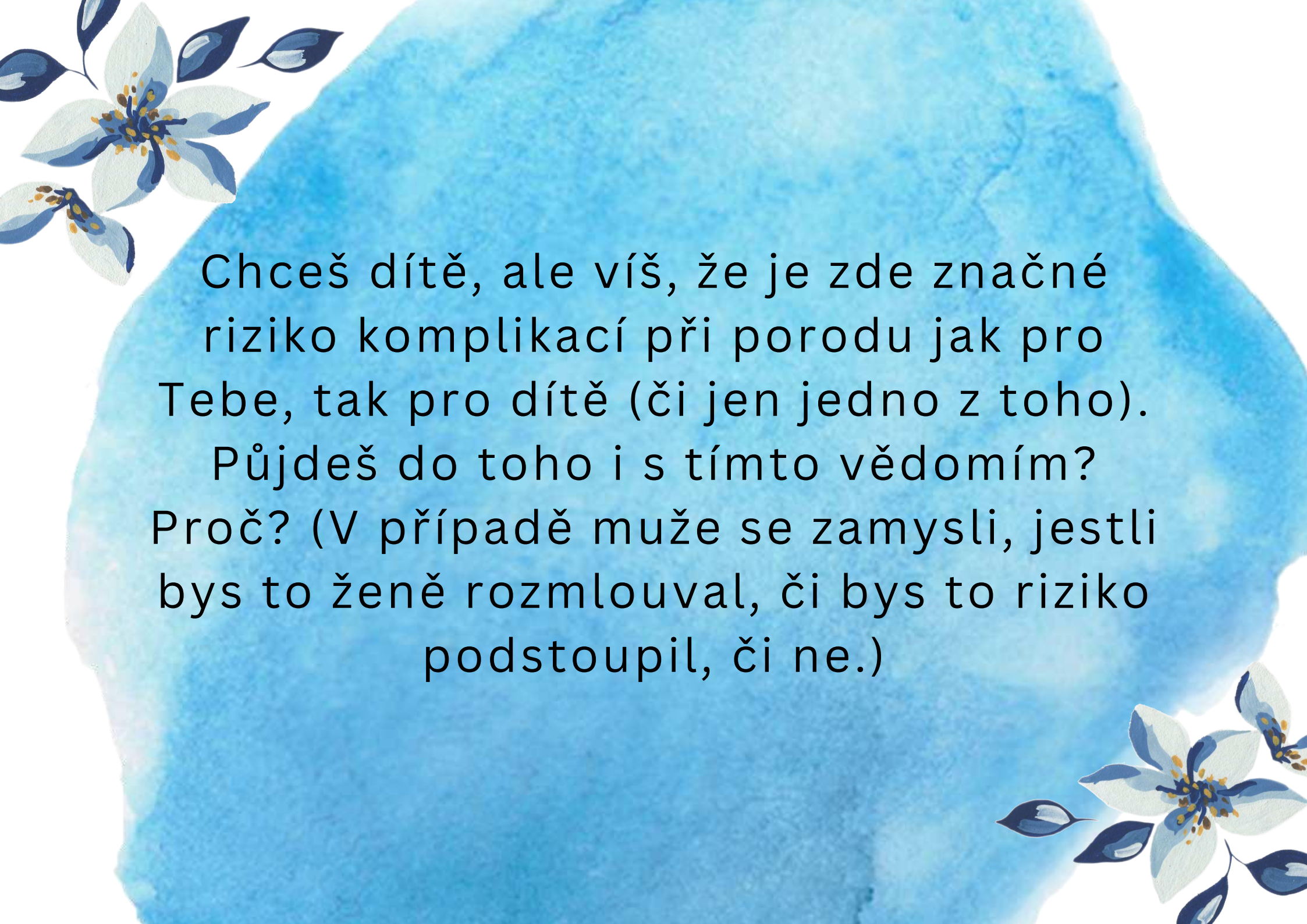
Vracíš se večer z hospody a staneš se svědkem násilného přepadení ženy – dva muži ženě nejdříve začnou nadávat, později ji napadnou i fyzicky. Zavoláš policii či jinak pomůžeš, nebo raději odejdeš do bezpečí? Přeci jen jsou to dva agresivní muži a mohli by Ti také ublížit. Proč ses rozhodl/a takto?

Všimneš si, že se Tvůj kamarád chová v poslední době divně. Je nervózní, odsekává, potí se, přehnaně reaguje na krizové situace, ... začneš mít podezření, že bere drogy, protože o tom několikrát mluvil. Přemýšlíš, jestli může být závislý. Řekneš to nějaké autoritě, aby mu pomohla se z toho dostat, nebo ho necháš být? Přeci je to jeho život a může si s ním dělat, co chce. Proč jsi udělal/a takové rozhodnutí?

Tvá stará matka trpí Alzheimerovou chorobou a poslední měsíce trpí. Musíte se o ní starat 24/7, máš vlastní rodinu, o kterou se také musíš starat, a nestíháš. Zároveň Tě vnitřně drásá, že Tvá matka trpí. V jednom z momentů, kdy je při smyslech, Tě požádá, ať jí pomůžeš se sebevraždou. Uděláš to nebo odmítneš? Proč?

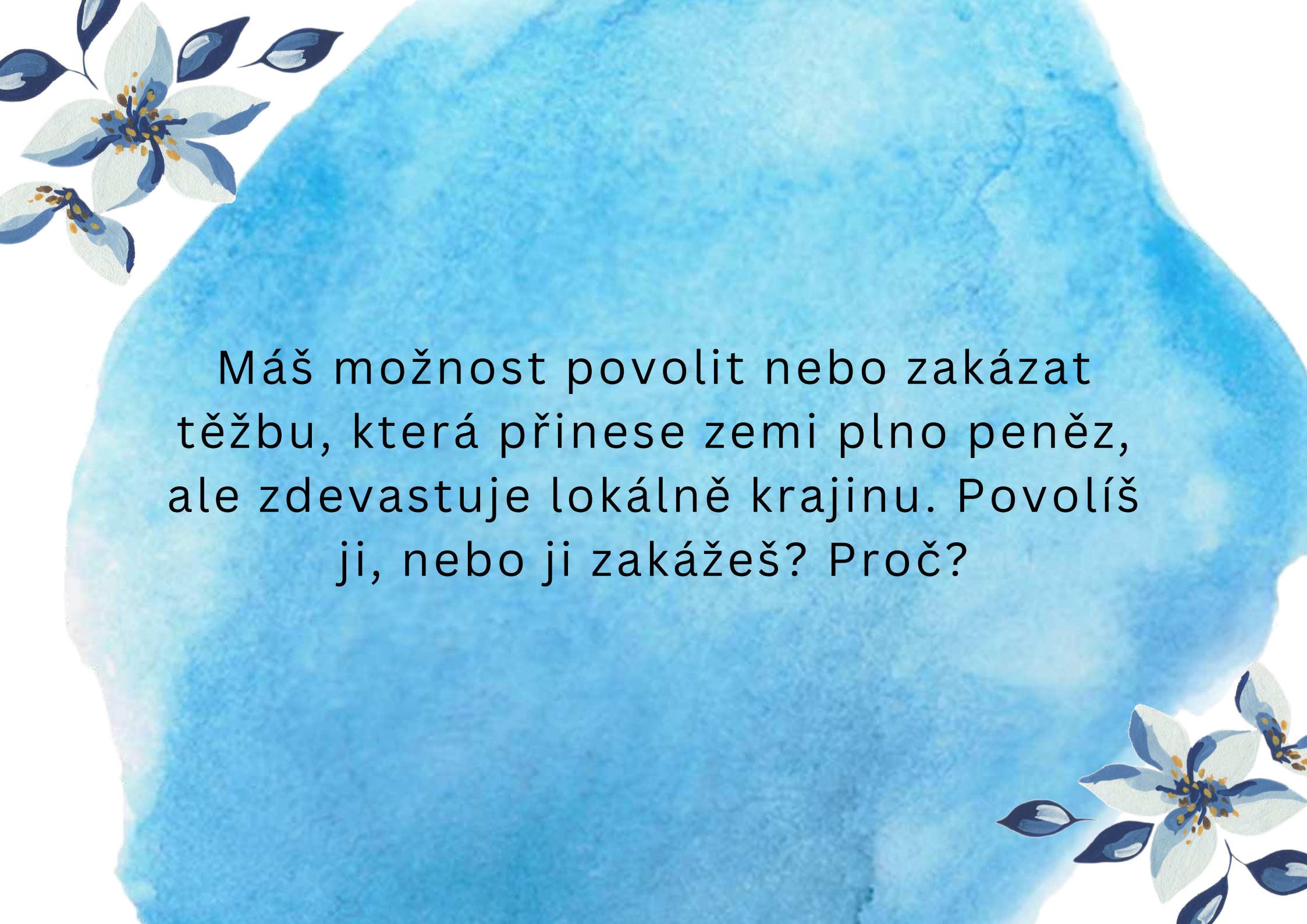
Chceš dítě, ale víš, že je zde značné riziko komplikací při porodu jak pro Tebe, tak pro dítě (či jen jedno z toho).

Půjdeš do toho i s tímto vědomím?
Proč? (V případě muže se zamysli, jestli bys to ženě rozmlouval, či bys to riziko podstoupil, či ne.)

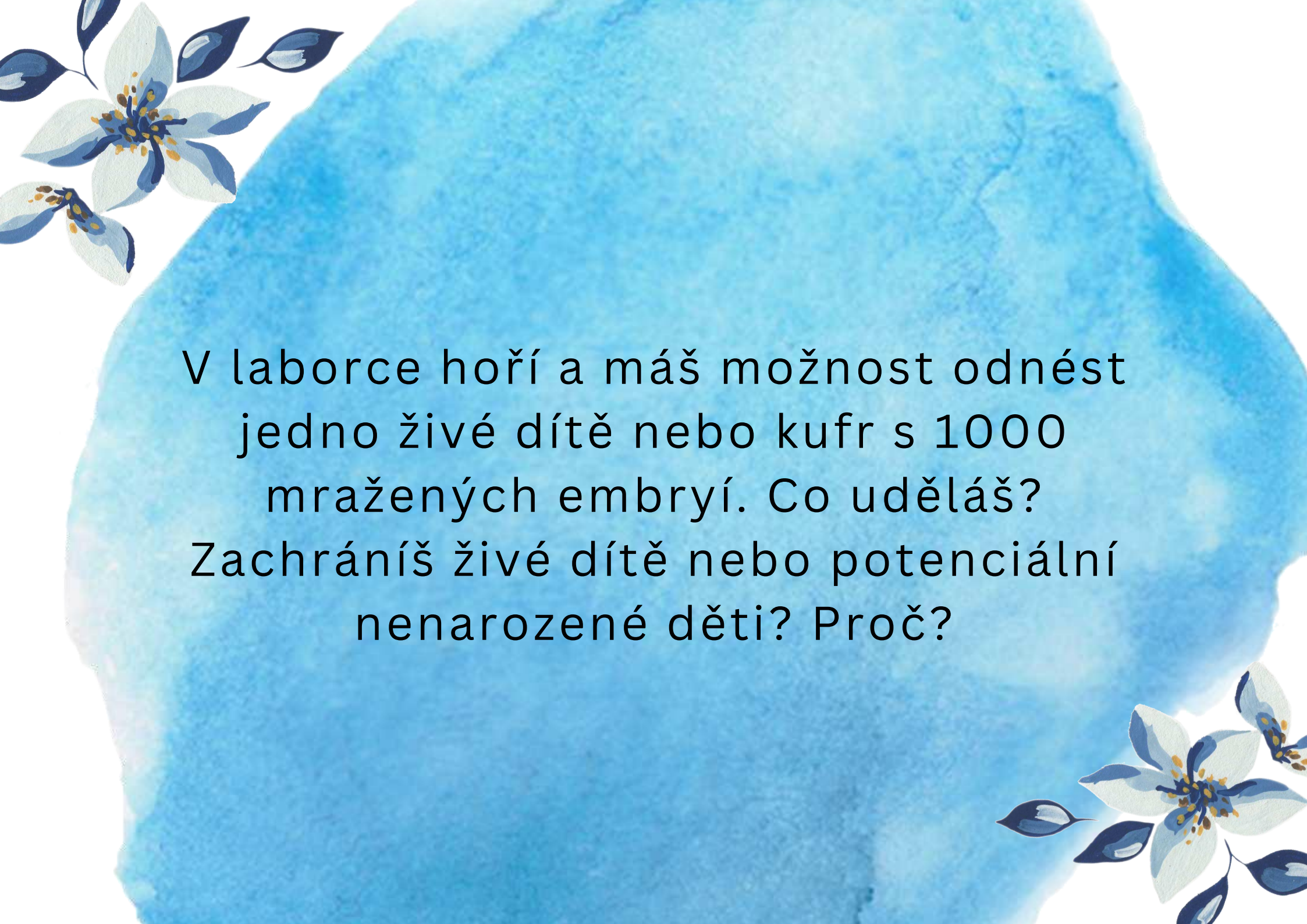

Člen rodiny je vážně nemocný, je možné
jeho život o rok prodloužit
transplantací orgánu, která ale pokrátí
život dárce – tedy ten Tvůj. Podstoupíš
to a svému členu rodiny orgán věnuješ,
nebo si radši budeš šetřit své vlastní
zdraví? Proč?

The background is a soft, textured watercolor wash in shades of light blue and white. In the top-left and bottom-right corners, there are delicate illustrations of white flowers with blue petals and yellow centers, accompanied by blue leaves. The text is centered in the middle of the page.

Máš možnost povolit nebo zakázat těžbu, která přinese zemi plno peněz, ale zdevastuje lokálně krajinu. Povolíš ji, nebo ji zakážeš? Proč?

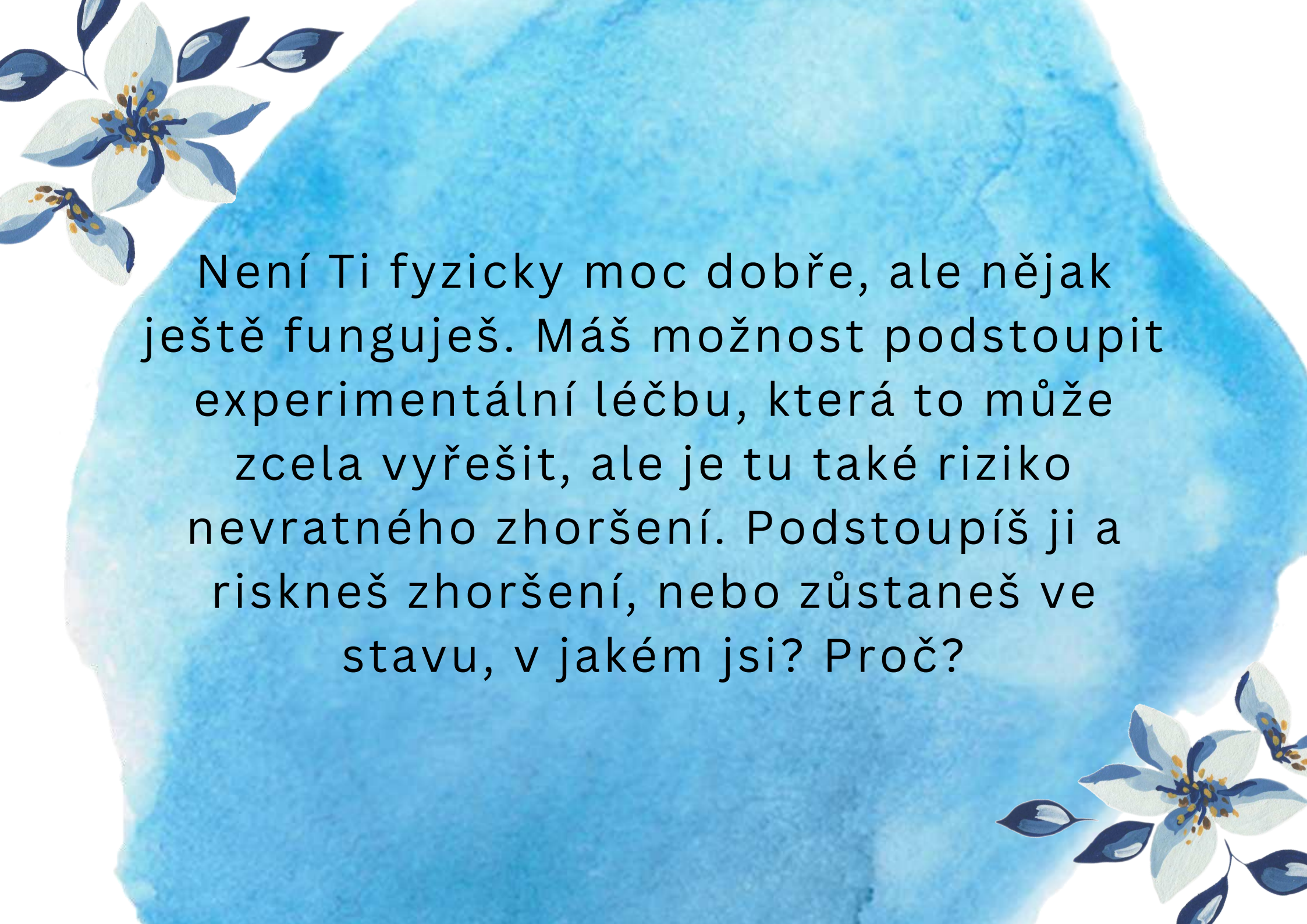

V laborce hoří a máš možnost odnést jedno živé dítě nebo kufr s 1000 mražených embryí. Co uděláš? Zachráníš živé dítě nebo potenciální nenarozené děti? Proč?

Máš doma nemocného mazlíčka, který se poslední dobou trápí. Lékaři tvrdí, že malá naděje na vyléčení existuje. Necháš ho podstoupit nejistou léčbu, nebo ho necháš uspat, abys ho zachránil/a před utrpením? Proč?

The background is a soft, watercolor-style wash of light blue and white. In the top-left and bottom-right corners, there are delicate illustrations of white flowers with blue petals and yellow centers, accompanied by blue leaves. The text is centered in the middle of the page.

Není Ti fyzicky moc dobře, ale nějak ještě funguješ. Máš možnost podstoupit experimentální léčbu, která to může zcela vyřešit, ale je tu také riziko nevratného zhoršení. Podstoupíš ji a riskneš zhoršení, nebo zůstaneš ve stavu, v jakém jsi? Proč?

The background features a large, irregular watercolor splash in shades of light blue and white. In the top-left and bottom-right corners, there are delicate illustrations of white flowers with yellow centers and blue leaves. The overall aesthetic is soft and artistic.

KRIZOVÉ SITUACE, ZDRAVÍ

5 Lekce empatie – Matka

- a) Archy na otázky pro postavy
- b) Postavy

Pro:

Od:

Pro:

Od:

Pro:

Od:

Pro:

Od:

Pro:

Od:

MATKA

"ANO, SVOU SLUŽBU. JÁ MĚLA TAKY SVOU SLÁVU, A TO JSTE BYLI VY. JÁ MĚLA SVŮJ DOMOV, A TO JSTE BYLI VY. JÁ MĚLA SVOU SLUŽBU, A TO JSTE BYLI VY, VY – TAK MNĚ VYLOŽTE, PROČ ZROVNA JÁ, PROČ JSEM TO VŽDYCKY JÁ, PROČ PRO CELÉ DĚJINY SVĚTA JSEM JENOM JÁ, JÁ MÁMA, JÁ ŽENSKÁ, KDO MUSÍ HROZNĚ PLATIT ZA VAŠE VELIKÉ VĚCI!"

RICHARD

"DRAHOUŠKU, NIC PLATNO,
KDYŽ TEN TRULANT
PLUKOVNÍK ŘEKL, ŽE MÁM
STRACH, – NU, MUSEL JSEM
JÍT, NE? A ŘEKL TO... PŘED
DRUHÝMI DŮSTOJNÍKY. ZDÁ
SE, MAJORE, ŽE MÁTE
STRACH. JÁ NEVÍM,
HOLČIČKO, KDYBYS STÁLA PŘI
TOM, CO BYS MI ŘEKLA."

JIŘÍ

“VÝŠKOVÝ REKORD. SE ZATÍŽENÍM. PATNÁCT SET KILOGRAMŮ. ALE NAJEDNOU MI ZAČAL VYSAZOVAT MOTOR A TEĎ SE NEMŮŽE ANI ZAZNAMENAT, ŽE JSEM BYL TAK VYSOKO. (...) TO NEŠLO, MAMI. JÁ JSEM MUSEL. KDYŽ MÁ ČLOVĚK TAK DOBRÝ STROJ – TO SE MUSÍ, MAMINKO, TOMU TY NEROZUMÍŠ. VÍŠ, TO ČLOVĚKA SAMO TÁHNE – TEN STROJ SI O TO ŘEKNE SÁM.”

TONI

“VÍŠ, JÁ SI TO DOVEDU TAK
HROZNĚ ŽIVĚ PŘEDSTAVIT,...
JAK JE ČLOVĚKU, KDYŽ
TAKHLE STOJÍ... PROTI
VOJÁKŮM S PUŠKAMI. VÍŠ,
JAK SE JIM DÍVÁ... NĚKAM
PŘES HLAVU... A CÍTÍ VE
VLASECH TAKOVÝ CHLADNÝ
VÍTR. JEŠTĚ NE... JEŠTĚ
OKAMŽIK... K LÍCI ZBRAŇ! –
JEŽÍŠÍ KRISTE!”

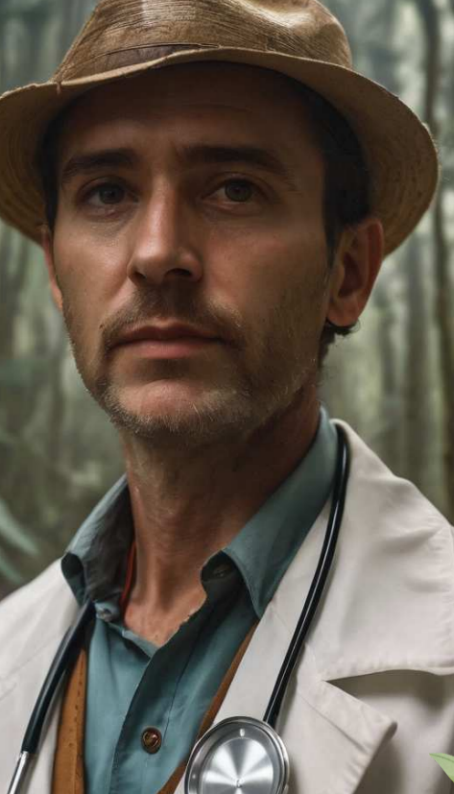
KORNEL

"PROMIŇ, MAMI. TY POŘÁD NECHCEŠ POCHOPIT, ŽE MÁME OBČANSKOU VÁLKU. MUSÍME JI MÍT, PROTOŽE JSOU LIDÉ ROZDĚLENI NA DVĚ STRANY A VLÁDNOUT MŮŽE JEN JEDNA, VÍŠ? A TAK SE MUSÍ ROZHODNOUT BOJEM, MAMINKO, KDO BUDE U NÁS VLÁDNOUT. RODINA NENÍ VŠECHNO."

PETR

"ANO, AŽ JE ZAČ UMÍRAT!
ČERNÍ, DO BOJE! ZA NAŠI
SVOBODU! ZA NAŠE
VÍTĚZSTVÍ! ZA NOVÝ SVĚT!
KAMARÁDI, KAMARÁDI,
NEDEJTE SE! AŽ NA TO ZAJDE
CELÉ MĚSTO, AŽ SE PODŘEŽE
NÁROD, AŽ NA TO SVĚT
PRASKNE: JEN KDYŽ TO
VYHRAJE NAŠI VĚC! RADĚJI
VŠICHNI POJÍT, NEŽ ABY MĚLI
VRCH TI BÍLÍ PSI!"

ONDRA

"POVINNOST VĚDY. VÍŠ, BYLA TO ZLÁ NEMOC: A TI LIDÉ TAM DOLE – KDYBYS JE VIDĚLA UMÍRAT, SAMA BYS ŘEKLA: ONDRO, NEMŮŽEŠ JE TAK NECHAT! TO JE TĚŽKÁ VĚC, MAMI. NĚKDO TAM MUSEL JÍT. MNĚ ŠLO JEN O TO... POZNAT PŘÍČINY ZIMNICE. TO NENÍ ŽÁDNÉ HRDINSTVÍ. KDYŽ ČLOVĚK DĚLÁ VĚDU,... TAK MUSÍ HLEDAT PŘÍČINY, VÍŠ? JAKÉPAK HRDINSTVÍ NEBO ČEST – TO JE DĚTINSTVÍ. ALE KOUSEK POZNÁNÍ – TO STOJÍ ZA TO."